ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

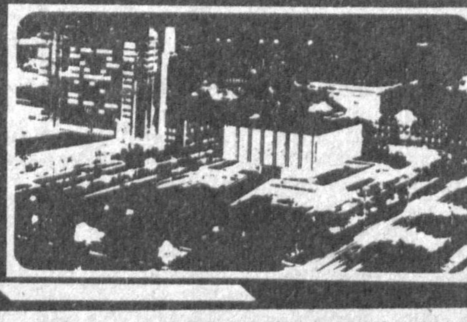

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 90 (8.032) ◆ 1992 йил 7 май, пайшанба ◆ Нархи 1 сўм

Меҳнат жамоаларида

ЯХШИ КУНЛАР КЕЛИШИГА УМИДВОРМИЗ

ҲОЗИРГИ иқтисодий қийинчилик шароитида кўплаб ишлаб чиқариш корхоналари ана шу тангликни одилона енгиб ўтишга ҳаракат қилишмоқда.

Шаҳримиздаги «Учқун» тўқув-атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари ҳам ана шундай жамоалардан ҳисобланишади. Бу ерда меҳнат қилаётганлар билан суҳбатимиз ҳам шундан далолат беради.

◉ **Мўминжон МИРЗАЛИЕВ, гул босиш цехи бошлиғи:**

— Бизнинг цехимизда асосан қизлар, аёллар меҳнат қилишади. 70 турга яқин маҳсулот ишлаб чиқарамиз. Уларнинг ичида энг харидоргири духоба ва оқ матодан тайёрланган дастурхонлардир.

Ўз режаларини ортиғи билан адо этаётган Дилфуза Қорабоева, Наргиза Воҳидова, Аҳмаджон Исроилов сингари ишчилар бутун жамоага намуна бўлишмоқда.

Ҳозирги кунда барча турдаги маҳсулотларнинг нархи ошиб кетган. Шулар қаторида бизнинг корхонада ишлаб чиқарилаётган буюмлар ҳам бор. Маҳсулот қанчалар арзон бўлмасин, агар у сифатсиз бўлса харидоргирлигини йўқотади. Шунинг учун жамоамиздагиларнинг асосий шиори сифатли маҳсулот тайёрлашдир.

Бунинг учун эса хом ашё зарур. Бошқалар қатори ана шу масалада танқчиллик сезиб турибмиз. Айниқса химикатлар, бўёқлар ва бошқа материаллар ўз вақтида келмай таъбимизни хира қилмоқда. Бу албатта, шароит тақозоси. Яхши ва ёруғ кунлар келишидан умидвормиз.

◉ **Соҳиба СОЛИҲОВА, ходимлар бўлимининг бошлиғи:**

— Бирлашмамизда ҳаммаси бўлиб 1200 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Уларнинг 85 фоизини маҳаллий миллат вакиллари ташкил этади. Турли миллат бўлсакда маслагимиз, мақсадимиз бир. Тўғри, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишчилар қўнимсизлиги ортди. Сабаби кўплаб тикувчилар ширкат корхоналар ташкил топгач, ўша ерда ишлашни афзал кўришди. Чунки ширкатларда ишлаган иши учун улар кўпроқ ҳақ олишади. Аммо бу ишнинг лекини ҳам бор. Яъни ширкат корхоналар ўзларида ишлаётган ишчиларни ўз ҳимояларига олмайдилар. Касаллик варақасига ҳақ тўламайдилар. Бизда эса бундай эмас. Олаётган даромадимизнинг кўпроқ қисми мана шу ерда меҳнат қилаётган ишчиларни ижтимоий ҳимоялаш ва уларни моддий рағбатлантириш учун сарфланади. Мана шу ҳолатни тушунган ишчиларнинг кўпчилиги кетиш фикридан қайтиб, ҳозирги кунда унумли ишлашмоқда.

Кейинги вақтда корхонамизда ёш-ёш қизларнинг ишлаётганини кўрганлар ҳайрон ҳам бўлишади. Бунинг сабаби йил бошидан бошлаб 15 ёшли қизларни ҳам ишга ола бошладик. Негаки, бу даврда қизларнинг айримлари ўзини қаёққа қўйишни, нима иш билан машғул бўлишни билмай юришади. Шунинг учун кимда ким бизда ишлашни хоҳласа, марҳамат деган таклифни киритдик. Аммо уларни кечки мактабда тўлиқ ўрта маълумот олишлари учун ҳам имконият яратиб қўйганмиз.

Шу ўринда камчиликлар ҳақида ҳам гапириб ўтмоқчиман. Корхонамизда ишлаётган ишчи-хизматчиларга яратилган шароитлардан бироз бўлсада кўнглимиз тўлмайди. Масалан корхонамизга қарашли боғча йўқ. Даволаниш учун санаторий-профилакторий ҳамда фарзандларимизнинг ёзги таътилда дам олишлари учун лагерларимиз йўқ. Ҳозирги кунгача боғча, профилакторий ва лагерь масаласида бизга «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси яқиндан ёрдам бериб келмоқда.

Бирлашмамиз аъзолари энг катта кучга эга. Ишончим комилки, бундан буён янада яхшироқ меҳнат қилсак амалга ошмаган ишларни, ушалмаган орзуларни забт этамиз. Қаерда иттифоқлик, меҳр-оқибат кучли бўлса, ўша ерда қут-барака ҳам кўп бўлаверади.

◉ **Зуҳра БЕРДИЕВА, ўров цехининг ишчиси:**

— Бу корхонада ўн уч йилдан буён меҳнат қиламан. Ўша кезларда бу ерда ҳатто оддийгина дам олиш хоналари ҳам йўқ эди. Мана аста-секин ҳаммаси бўлаяпти. Кундан-кунга маошларимиз ошмоқда. Ўтган ойда 1500—1700 сўмдан маош олдик. Корхонамиз раҳбарлари ишчилар учун барча керакли нарсаларни муҳайё қилишмоқда. Энг асосийси ёш болалик оналар учун олти соатлик иш вақти жорий этилди. Кўп болалик оналарга касаба уюшмаси томонидан ёрдам берилмоқда. Шуниси қувончлики, фақат ишни ўйлабгина қолмай жамоа билан биргаликда театр ва концертларга бориб турамиз. Таниқли актёрлар билан учрашувлар ташкил этилади. Бир корхона томонидан қилинган меҳр-оқибатлилик шунчалар бўлади-да. Шунга кўра жамоадагилар ҳам бир-бири билан аҳил. Ҳамкасбларимдан Мавлуда Сатторова, Мамлакат Мақсудова, Раиса Егорова, Настя Шепелевалар билан бамаслаҳат иш қилиш билан бирга янги иш бошлаётган ишчиларга касб ўргатамиз. Цехларимиздан ўрин олаётган янги дастгоҳларнинг ишга тушиши эса кучимизга куч қўшмоқда.

Саидазим МАРДИЕВ,
Гулзода МАМБЕТОВА,

---

9 май — Ғалаба куни

СИЗГА ТАЪЗИМ, СИЗГА ҚУТЛОВ!

Кеча уруш ва меҳнат фахрийлари республика ва Тошкент шаҳар Кенгашларида Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг Буюк Ғалабанинг 47 йиллигига бағишланган учрашуви бўлиб ўтди.

Ҳаётимизда рўй бераётган тезкор воқеалар кўп нарсага янгича қарашни тақозо этмоқда. Турмушимиздан янги анъаналар, байрамлар ўрин олмоқда. Аммо улар орасида ҳам фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалаба алоҳида ўрин тутади. Ғалаба байрами мана, қирқ еттинчи марта нишонланяпти. Шонли анъаналарга кўра бу байрамда биз мамлакатимизни душмандан озод этиш учун жонларини фидо қилган қаҳрамонлар хотирасини ёд оламиз, қўлда қурол билан оғир ва машаққатли уруш йўлларини босиб ўтган фахрийларимизга таъзим бажо келтирамиз.

Кечаги учрашувда бу алоҳида таъкидланди. Уруш ва меҳнат фахрийлари республика кенгашининг раиси Расул Ғуломов тўплангаиларни Ғалаба куни билан самимий табриклади.

Улуғ Ватан уруши қатнашчилари бирин-кетин сўз олиб ўша суронли кунлар ва йилларни ёд олишди. Улар кўксидаги жанговар нишонлар мардлик ва жасоратликларининг ёрқин тимсоли сифатида порлаб турибди. Мана, авиация генерал-полковниги, Совет Иттифоқи Қаҳрамони П. Ф. Шевелев жанг таассуротлари ҳақида гапирмоқда. Уруш йилларида полк катта врачи бўлган истеъфодаги тиббий хизмат майори М. Ашрапова, Қизил Юлдуз ордени нишондори, мерган З. Ғаниева, уруш ва меҳнат фахрийлари Куйбишев район кенгашининг раиси, кўпгина жанговар орденлар нишондори С. Д. Коротков ҳам хотираларидан сўзлаб бердилар. Уруш фахрийларини Ўзбекистон Республикаси мудофаа ишлари вазирининг ўринбосари генерал-майор Р. И. Ҳадирбоев қутлади.

Учрашувда турли миллатга мансуб қуролдош дўстлар умумий хавф олдида жипслашиб, кучли ва маккор душманни тор-мор этганликлари, Ғалаба кўп жиҳатдан халқлар дўстлиги самараси эканлиги таъкидлаб ўтилди. Ота ва боболаримиз ана шу анъаналарга содиқ эдилар. Уларнинг фарзандлари ҳам буни доимо ёдда тутишлари даркор.

Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков уруш фахрийлари ва фронт орқасида туриб Ғалаба онларини яқинлаштирган меҳнат кишиларини қизғин ва самимий муборакбод этди.

Учрашувда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг котиби, Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳ. М. Абдураимов, Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмалари федерацияси раисининг ўринбосари О. К. Адаманов иштирок этдилар.

Лола МЕЛИЕВА.

СУРАТЛАРДА: учрашув лавҳалари.

Рустам Шарипов суратлари.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида

ОЙ БОРИБ ОМОН ҚАЙТИНГ, ЗИЁРАТЧИЛАР

Муборак ҳаж кунлари яқинлашмоқда. Шу боисдан Мовароуннаҳр мусулмонлари диний бошқармаси фуқароларнинг Саудия Арабистонига зиёратини уюштиришда ёрдам бериш хусусида мурожаат этди. Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси фармойиш қабул қилди. Унда жумладан қуйидагилар кўзда тутилган:

«Ўзбекистон Ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси шу йил май ойининг охири ва июнь ойининг бошларида зиёратчиларни Саудия Арабистонининг Жидда шаҳрига элтиб қўяди ва ҳожиларни қайтиб олиб келади. Зиёратчилар сафар харажатларини ўзлари кўтарадилар.

Республикамизнинг кўпгина вилоятларидан зиёратчиларнинг Макка сафарига чиқиши мўлжалланмоқда. Улар Тошкентдан ташқари Бухоро, Самарқанд ва Фарғона шаҳарларидан ҳам йўлга чиқадилар. Фармойишга кўра сафар ҳужжатларини расмийлаштириш Ички ишлар вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, божхона комитети зиммасига юклатилди.

Сафар чоғида Мовароуннаҳр мусулмонлари диний бошқармасининг буюртмасига кўра зиёратчиларга малакали врачлар ҳамроҳ бўладилар. Зарур дори-дармонлар ажратилади. Сафар сарф-харажатсиз бўлмайди, албатта. Шуни инобатга олиб, ташқи иқтисодий фаолият миллий банки зиёратчиларнинг пул маблағларини имкониятга қараб белгиланган тартибда чет эл валютасига алмаштиради.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича комитетга жумҳуриятимиз мусулмонларининг Саудия Арабистонига ҳажга боришларини ташкил этишга дахлдор барча масалаларни ҳал этиш топширилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎРТОҚ Р. Р. РАЖАБОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ДАВЛАТ КОТИБИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ **Раҳим Ражабович РАЖАБОВ** Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари лавозимидан озод қилиниб, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 6 май.

* * *

Раҳим Ражабович РАЖАБОВ 1937 йилда Бухоро вилоятининг Қоракўл районидаги Ленин номли колхозда хизматчи оиласида туғилган. Миллати ўзбек. Уйланган, уч фарзанди бор. Олий маълумотли, 1960 йилда Ўрта Осиё политехника илмгоҳини тугатган.

Илмгоҳни тамомлагандан кейин ихтисоси бўйича «Ташсельмаш» заводига юборилган, муҳандис-конструктор, технолог, мастер, цех бошлиғи бўлиб ишлаган. Сўнгра пахтачилик учун машиналар давлат конструкторлик бюросида цех бошлиғи, иттифоқ трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги вазирлигининг Тошкентдаги давлат машинасозлик бюросида меҳнат қилган, Республика маҳаллий саноат вазирлиги давлат махсус бадиий-конструкторлик - технология бюросига бошчилик қилган, «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош муҳандиси бўлган.

Р. Р. Ражабов саксонинчи йилларда Тошкент экскаватор заводи директори, сўнгра «Алгоритм» заводи директори, Тошкентдаги «Машхлопок» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори бўлиб ишлаган.

1990 йилдан то Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби этиб тайинлангунга қадар Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган.

(ЎзА).

Мутасаддилар фикрича...

МАН ЭТИЛГАН БУЮМЛАР

БУНИ НАФАҚАТ ҲАЖ САФАРИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАЁТГАНЛАР, БАЛКИ САУДИЯ АРАБИСТОНИГА БОРУВЧИ БАРЧА ЙЎЛОВЧИЛАР БИЛИШИ ШАРТ.

Илгари хабар берганимиздек, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси Тошкент — Жидда оралиғида мунтазам ҳаво рейсини очди. Бу ушбу мамлакатга айниқса Ҳаж сафарига борувчилар учун катта қулайлик туғдирди.

Ҳар бир давлат ўзининг сиёсий, иқтисодий, маънавий қадриятларини муҳофаза этиш учун мамлакатга келадиганларга муайян чеклашлар белгилайди. Саудия Арабистони божхона тартиб-қоидалари ҳақида сўзлаб бериш учун мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси божхона комитети раисининг биринчи муовини Саидазим Орипovга мурожаат қилди.

— Ўзбекистон Республикаси божхона комитетининг ходими сифатида яқинда Саудия Арабистонида бўлиб, жумладан Жидда шаҳрининг божхона хизмати ходимлари билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб боришни йўлга қўйиш ҳақида музокаралар олиб бордик, улардаги божхона хизмат тартиби билан танишдик. Шунингдек, Ҳажга сафар қилувчилар учун Саудия Арабистонига олиб ўтиш ман қилинган буюмлар хусусида маълумотлар олдик. Биз Жидда шаҳрида Ўзбекистоннинг Саудия Арабистонидаги бош консули Лутфулла Исмоилхўжаев ҳамкорлигида Саудия Арабистони давлат департаменти божхона хизмати раисининг ўринбосари жаноб Абдуллоҳ Ал-Ҳалавий қабулида бўлдик. У Саудия Арабистони Брюсселдаги Халқаро божхоналар ҳамкорлиги кенгаши ташкилоти ҳамда Тариф ва савдо бўйича Бош ташкилот аъзоси эканлигини эслатиб ўтди. Ўзбекистон ҳам ана шу Халқаро божхоналар ҳамкорлиги кенгаши ташкилотига аъзо бўлиш арафасида турибди. Энг сўнгги пайтларда ишлаб чиқарилган асбоб-ускуналар билан жиҳозланган божхона хизмати билан таништирар экан, Абдуллоҳ Ал-Халавий мустақил республикамиз билан ҳамкорлик йўлга қўйилишидан мамнун эканини, келгусида Ўзбекистонга келиб, биздаги божхона хизмати низоми билан танишиш ниятида эканлигини, лозим бўлса замонавий техника билан ҳамда мутахассислар тайёрлашда беминнат ёрдам кўрсатишини билдирди.

Саудия Арабистонига олиб ўтиш ман қилинган буюмлар масаласига келсак, улар хусусида нафақат Ҳаж сафарига отланганлар, балки барча тоифадаги йўловчилар ҳам билишлари лозим. Мамлакат ичкарисига олиб кириш ман қилинган буюмлар мажмуига **спиртли ичимликлар, гиёҳвандлик моддалари, сиёсий адабиётлар, бутлар, хочлар (хочга ўхшаш буюмлар ҳам), фаҳшни тарғиб қилувчи суратлар ҳамда видеолентала, қовурилган, пиширилган гўшт маҳсулотлари (айниқса чўчқа гўшти) ва бошқалар киради. Шунингдек, қурол-яроғлар, ов милтиқлари, уларнинг баъзи бир қисмлари, хариталар, ғайридин худоларининг тасвири ишланган суратлар, кўнгилочар ўйин буюмлари ҳам олиб кириш тақиқланган.**

Маълумки, Ҳаж сафарида бўлган мусулмон биродарларимиз ҳаддан ташқари толиққан ҳолда қайтишади, уларни сабрсизлик билан кутиб турганлар ҳам кўп бўлади. Шунинг учун биз божхона расмиятчиликларини иложи борича соддалаштириб, Ҳаж сафаридан қайтаётганларга бирмунча енгилликлар яратишни ҳам кўзда тутяпмиз. Ўйлаймизки, мусулмон биродарларимиз юқорида айтилган кўрсатмаларга амал қилиб, ҳар қандай келишмовчиликларга йўл қўйишмайди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ ёзиб олди.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

◉ 1992 йил Андижон вилоятида меҳр-оқибат ва хайрия йили деб эълон қилинган. Вилоят ҳокимлигида шу муносабат билан хайрия жамғармаси ташкил этилди.

◉ Тошкент экскаватор заводи меҳнат жамоаси янги очилган Мингбулоқ нефть кони учун зарур машина-ускуналарни муддатидан илгари тайёрлаб жўнатди.

◉ Навоий шаҳрида янги касалхона фойдаланишга топширилди.

◉ Футбол бўйича Ўзбекистон миллий биринчилиги: «Пахтакор» — «Чирчиқ» — 2:1.

ҲАМДУСТЛИКДА

◉ Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Бирлашган қуролли кучлари Бош бошқармаси бошлиғи генерал-лейтенант Евгений Маслиннинг маълум қилишича, 5 майдан 6 майга ўтар кечаси Украинадан сўнгги тактик ядро қуроллари олиб чиқиб кетилди. Улар Россияда йўқ қилиниши керак. Собиқ СССР халқаро мажбуриятларига кўра илгари бу тактик ядро қуроллари Беларусь ва Қозоғистондан олиб чиқиб кетилган эди.

◉ Уч кундан бери Озарбайжон Олий Кенгаши биноси олдида республика собиқ Президенти Аёз Муталибов тарафдорларининг митинги давом этмоқда. Шу сабабли Озарбайжон Олий Кенгашининг фавқулодда сессиясини чақириш ва унда Аёз Муталибов истеъфоси тўғрисидаги масалани кўриб чиқишга қарор қилинди.

◉ Россиянинг халқаро молия ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлик қилиш бўйича вакили Константин Кагаловскийнинг маълум қилишича, ҳукумат шу йил июль бошидан сўмни эркин алмаштириладиган валюта бўлишини таъминлаш чораларини кўрмоқда. Унинг фикрича, ўша пайтда АҚШнинг бир долларига 60-80 сўм алмаштириладиган бўлади. Сўм қийматини тиклаш учун халқаро банклар 6 миллиард доллар миқдорида ёрдам беришга ваъда қилишган.

◉ Москва ҳукумати 1992 йил савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналарини мажбурий равишда давлат тасарруфидан чиқариш дастурини ишлаб чиқди. Улар Москва ҳукумати рухсати билан хусусий мулк сифатида сотилади. Йирик корхоналарни сотиб олиш учун эса Россия ҳукуматининг рухсати керак бўлади.

ХОРИЖДА

◉ Америка Қўшма Штатларининг пойтахти Вашингтонда Украина элчихонаси тантанали вазиятда очилди. Украина Президенти Леонид Кравчук ҳозир бу мамлакатга расмий ташриф билан келган.

◉ Руминия миллий қутқариш фронтининг раиси Петре Романнинг фикрича, Молдова билан Руминиянинг бирлашишига бирор шубҳа йўқ, аммо бунга шошилмаслик керак.

◉ Россия ташқи ишлар вазири Андрей Козирев ўз давлатининг Европа Кенгашига аъзо этиб қабул қилиш тўғрисида расмий ариза берди. Унинг ўзи ҳозир бу кенгаш Вазирлар комитетининг мажлисида иштирок этмоқда. Ҳозир Европа Кенгашига 26 мамлакат аъзодир. Болгария, Литва, Латвия, Эстония, Руминия ва Словения ҳам унга аъзо бўлиш ниятида. Украина, Беларусь, Арманистон ва Озарбайжон эса ушбу кенгашга махсус таклиф этилганлар мақоми берилишини илтимос қилганлар.

◉ Хельсинкида ўзларининг навбатдаги учрашувига тўпланган Шимолий Европа ташқи ишлар вазирлари Россия маъмурларини шимолда ядро қуролларининг синовини ўтказмасликка даъват этдилар.

◉ Польша молия вазири Анжей Олеховский мамлакат парламенти ижтимоий эҳтиёжлар учун сарф-харажатларни ошириш тўғрисида қарор қабул қилганлиги муносабати билан истеъфога чиқди. Чунки бу ҳолда мамлакат бюджетининг камомади беш фоиздан ортади. Бу эса халқаро валюта фонди томонидан белгиланган меъёрдан ортиқдир.

◉ Япониянинг «Мазда» машҳур автомобиль фирмаси чамадонда олиб юриш мумкин бўлган... автомобиль ишлаб чиқаришга киришиш ниятида. У ташқи кўринишидан ғилдиракчалари бўлган чамадондан мутлақо фарқ қилмайди. Аммо бу чамадон йиғилса уч ғилдиракли, бир цилиндрли машина тайёр бўлади. Кўчалар машиналарга тўла бўлган жойларда бебаҳодир. Чунки автомобилни яна йиғиб, чамадон сифатида йўлакчадан ғилдиратиб кетиш мумкин.

◉ Франциянинг Бастия шаҳрида мамлакат Кубоги ярим финали учун футбол бўйича мусобақа бошланиши олдидан фожиа рўй берди. Стадиондаги ўринлар сонини 8500 тадан 18000 тага етказиш ниятида муваққат соябон сифатида тайёрланган ўриндиқлар қулаб тушди. Бунинг оқибатида 26 нафар футбол ишқибози ҳалок бўлди. 700 киши эса жароҳатланди.

ТОЖИКИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ДУШАНБЕ, 6 май. (РАТА—ТАСС). Тожикистондаги оппозиция ҳам, ҳукумат тарафдорлари ҳам фуқаро уруши хавфи борлиги ҳақида огоҳлантирган эдилар. Чамаси шу хавф яқинлашиб қолди. Кеча оппозиция миллий телекўрсатув биносини ва Президент саройини ишғол қилди. Аниқланмаган маълумотларга кўра, аэропорт ҳам оппозиция қўлида турибди.

Кеча кечқурун ва тонг отгунча шаҳарнинг турли томонларида ҳукуматнинг миллий гвардияси бўлинмалари билан оппозициянинг халқ лашкарлари ўртасида қуролли тўқнашувлар бўлди. Бир неча киши ўлди ва яраланди. Кечқурун ҳукумат тарафдорларининг митинги давом этаётган бир пайтда Олий Кенгашнинг биноси ёнгинасида республика халқ ноиби, республика парламентининг «Садои мардум» газетаси муҳаррири Шералиевни номаълум шахслар ўлдириб кетишди. Воқеанинг тафсилотлари маълум эмас.

Шаҳарда тартибсизлик бошланди. Оппозиция тарафдорлари Тожикистон пойтахтига олиб келадиган ҳамма йўлларни тўсиб қўйишди. Ўтишни назорат қилувчи пунктларда транспорт ҳам, шаҳарликлар ҳам ёппасига текширилмоқда. Бундан мақсад: қурол олиб ўтилишига йўл қўймаслик. Жамоат транспорти бутунлай қатнамай қўйди.

* * *

ДУШАНБЕ, 6 май. (РАТА — ТАСС). Оппозиция қўлида турган миллий телекўрсатувнинг хабар қилишича, Тожикистон Президентининг собиқ бош ҳарбий маслаҳатчиси генерал-майор Баҳром Раҳмонов оппозиция тарафига ўтиб кетганлиги маълум бўлди. Республика маъмурлари бу хабарни ҳозирча рад этганлари ҳам, тасдиқлаганлари ҳам йўқ. Генералнинг ўзи билан гаплашишнинг иложи бўлмади. Бу хабар ҳукумат тарафдорлари митинг қилаётган Озоди майдонига етиб борди. У ердагилар генерални миллат хоини, деб атадилар ва уни халқ душмани сифатида судга беришни талаб қилдилар.

Республикадаги ва аввало Душанбедаги ижтимоий-сиёсий вазият жуда таҳликали бўлиб турибди. Президент Раҳмон Набиевнинг кеча кечқурундан бошлаб Душанбе шаҳрида фавқулодда ҳолат ва комендантлик соати жорий этиш ҳақидаги фармонига қарамай, ҳукумат тарафдорларининг ҳам, оппозициячиларнинг ҳам митинглари давом этмоқда. Айрим маълумотларга кўра, ҳозирги вақтда Президент Набиев ҳукумат тарафдорлари қуршовидаги парламент биносида турибди. Озоди майдонидаги нутқларга қараганда, митинг қатнашчилари пировардигача шу ерда туриб, конституциявий тузумни ҳимоя қилиш соҳасидаги ўз вазифаларини бажаришга аҳд қилганлар.

Оппозициячилар тўпланган Шаҳидон майдонидаги митинг қатнашчилари ҳам кўпайиб бормоқда. Ҳозирги пайтда улар шаҳарнинг катта қисмини назорат қилиб туришибди. Оппозиция давлат миллий нажот комитетини тузишга киришди, деган хабар тарқалди. Ҳукумат манбалари ҳамон сукут сақламоқда.

КОМЕНДАНТЛИК СОАТИ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

ДУШАНБЕ, 5 май. («ХОВАР» ахборот бошқармасининг мухбири Зайниддин Насриддинов — ТАСС). Вазият ғоят кескинлашганлиги муносабати билан ва жамоат тартибини таъминлаш мақсадида Тожикистон Республикасининг Президенти Раҳмон Набиев 5 май куни кечқурун Душанбе шаҳрида фавқулодда ҳолат эълон қилди ва бугундан бошлаб кеч соат 21.00 дан эрталаб 5 гача комендантлик соати жорий этди.

Душанбе гарнизонининг бошлиғига гарнизоннинг барча қисмларини жанговар шай ҳолатга келтириш буюрилди, республика ҳарбий комиссари генерал-майор Мамажон Муҳаммаджонов Душанбе шаҳрининг коменданти этиб тайинланди.

** Касаба уюшмалари фаолиятидан*

Шартнома бажарилиши— назоратда

ҲОЗИРГИ шароитда маъмурият билан келишилган меҳнат шартномаларининг барча бандлари тўлиқ бажарилишини таъминлаш ишчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш кафолатидир. Бу ишда Тошкент тўқимачилик комбинатининг касаба уюшмалари қатъият кўрсатмоқдалар. Чунончи, касаба уюшмаси даромади ўтган йили 335586 сўмни ташкил этди. Харажатлар эса 302 минг сўм бўлди. Бу маблағларнинг асосий қисми тўқимачиларга моддий ёрдам бериш, турли хил маданий тадбирларни ўтказиш, ташкилот харажатлари, касаба уюшмаси фаолларига мукофотлар учун сарфланди ҳамда маданият саройи ва «Тўқимачи» ўйингоҳи учун қарзга берилди.

Ўтган йилда 40 киши дам олиш уйларида, 124 киши курортларда ўз соғлиғини тикладилар. 24 та йўлланма болалик аёлларга берилди. 2056 киши корхона санаторий-профилакторийсида (шулардан 226 нафари болалар ва 127 нафари билим юрти талабалари) дам олишди. Бундан ташқари тўқимачиларга 190 та бепул йўлланма берилди. 1690 нафар ишчи эса овқатланиш бўлимларида парҳез таомларидан фойдаландилар. Тўқимачиларнинг саломатликлари учун қилинган бу салмоқли харажатларга қарамай 1991 йилда 140128 ишчи куни йўқотилди.

Ўтган йилда корхона қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан 83 тонна гўшт, 227 тонна сут, 1097 тонна сабзавот, 54 тонна мева, 212 тонна боғдорчилик маҳсулотлари, 186 тонна картошка, 31 тонна узум олди. Бу маҳсулотларнинг асосий қисми «Тўқимачи» давлат хўжалигидан олинганлигига қарамай режадагидан 1,5—2 баравар кам бўлди ва тўқимачилар учун етарли бўлмади. Шунинг учун ҳам жорий йилда хўжалик билан шартнома асосида ишлаш, барча маҳсулотларни шартнома нархида дўкон пештахталарига чиқариш, маҳсулотларни бозорга эмас тўғри ишчиларга келтириб сотиш учун ижарачиларни қизиқтириш лозим.

Овқатланиш бўлимларидаги айниқса, 1, 2, 3-йигирув ва пардозлаш фабрикасидаги ошхоналар иши юзасидан жуда кўплаб шикоятлар бўлди. Шу туфайли жорий йилнинг 1 февралидан бошлаб барча ошхоналар фабрикалар ихтиёрига берилди. Овқатланиш бўлими ишчиларига қатъий маош тайинлади. Энди уларнинг асосий вазифаси сифатли таомлар пишириш ва хўрандаларга намунали хизмат кўрсатишдан иборатдир. Ошхоналарда жамоа талабларини бажаришни истамаган ошпазларга энди ўрин йўқ.

Сўнгги январь, февраль ойларида корхонада сут маҳсулотлари жуда тақчил бўлди. Ҳозир аҳвол бирмунча яхшиланди.

Ўтган йилда Сергели туманидаги 36 оилага мўлжалланган уй-жой учун 300 минг сўм бадал тўланган эди. У ердан асосий касб эгалари бўлган ишчилар уй олишган. Бу йил ҳам худди шундай қилиняпти, энди фақат ширкат уй учун бадал тўланади. Бу уйдан ҳам асосий касб эгалари бўлган ишчилар жой олишади.

Сергелидаги илгари йигитлар яшаган 21 ётоқхонада ҳозир оилаликлар истиқомат қилишмоқда. Бу ётоқхонани таъмирлаш ва уй-жой типидаги ётоқхонага айлантириш учун ҳозир лойиҳавий смета ҳужжатлари ишлаб чиқилмоқда.

Неча йиллар мобайнида, қанчадан-қанча машаққатли меҳнат замирида бунёдга келган турли ижтимоий жабҳалари бор. Жуда камдан-кам ташкилотларгагина ўз болалар муассасалари, дам олиш зонаси, маданият саройи, «Тўқимачи» ўйингоҳидек қатор тармоқлари билан фахрланиш насиб этиши мумкин. Аммо бугунги шароитда бу масканларни қўлда тутиб туриш ниҳоятда қийин бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам маданият саройининг ва спорт-клубининг ўз ихтиёри ўзига берилди. Фақат ҳали ҳомаки ҳисоб-китобларга кўра саломатлик лагери ва автобуслар тўлови учун 1 миллион сўмдан кўпроқ, болалар муассасалари учун эса 12 миллион сўм маблағ керак бўлар экан.

Шунга қарамай корхона маъмурияти бошқа ташкилотлар орасида биринчилардан бўлиб ишчиларнинг овқатланишлари учун ёрдам тариқасида 5 сўм миқдорда бўлган талонларни жорий қилди. Бунинг учун 126 минг сўм сарфланди.

Маъмурият бугунги молиявий қийин аҳволга қарамай ишчиларга моддий ёрдам бериш, уларни рағбатлантириш учун ҳаракат қилмоқда. Ўтган йил якунига кўра ўн учинчи ва ўн тўртинчи маошлар тўланди. Ҳар бир ишчига моддий ёрдам тариқасида 200 сўмдан берилди. Буларнинг ҳаммасига 2 миллион 124 минг сўм сарфланди. Ўйлайманки, маъмуриятнинг бу беғараз ёрдами ишчиларни ҳам бефарқ қолдирмайди.

Мурод ХОЛИЁРОВ.

Урта Осиё электр аппаратлари илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳар бир тармоқ цехларида энг керакли маҳсулотлар ёки эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилади.

8-таъмирлаш-механика цехи ана шундайлардан бири десак янглишмаймиз. Бу цехда корхонанинг бошқа цехларида қўлланиладиган асбоб-ускуналар тайёрланади.

СУРАТДА: токарь Маҳмуджон Охунжонов навбатдаги буюртмани бажармоқда.

Андрей Пишненко сурати.

ЯНА БИР БОҒЧА

ҲАМЗА районининг Қўйлиқ бозори қаршисида кенг қамровли буёдкорлик ишлари олиб борилмоқда. Бу ерда ёшлар турар жойи мажмуаси қаторидан мактаб ва боғчалар қурилиши ҳам ўрин олаётир.

— Навбатдаги бу боғча биноси 400 болажонга мўлжалланган, — дейди бошқарувчи Камолиддин Қодиров. — Ҳозир бу ерда пардозлаш ишлари ҳам якунланай деб қолди.

Дарвоқе, ўтган йилнинг шу даврида бошланган бу қурилишда Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 4-трест 38-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари самарали меҳнат қилишмоқда. Улар орасида Садиржон Зуляков, Владимир Лукьянов, Африм Ўрозаев, Рустам Соатов, Тўхтамет Серикбоев каби кўпмиллатли қурувчилар бор.

Султонмурод УМАРОВ.

«Мақсад» бошқармаси нияти

«Сергели—7 ва 8» даҳаларида маиший хизмат бинолари қад кўтармоқда.

Бунёдкорлик ишларини Тошкент шаҳар қурилиш бош бошқармасининг собиқ 8-тfærести, ҳозирги «Мақсад» номли қурилиш бошқармасининг 4-қурилиш-тиклаш бошқармаси бунёдкорлари олиб боришмоқда.

Айни вақтда қурилишнинг алоқа бўлими, жамғарма банки ва бошқа кичик корхоналар учун мўлжалланган қисми фойдаланишга тахт қилиб қўйилган.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

** Буюк Ғалабанинг 47 йиллиги олдидан*

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

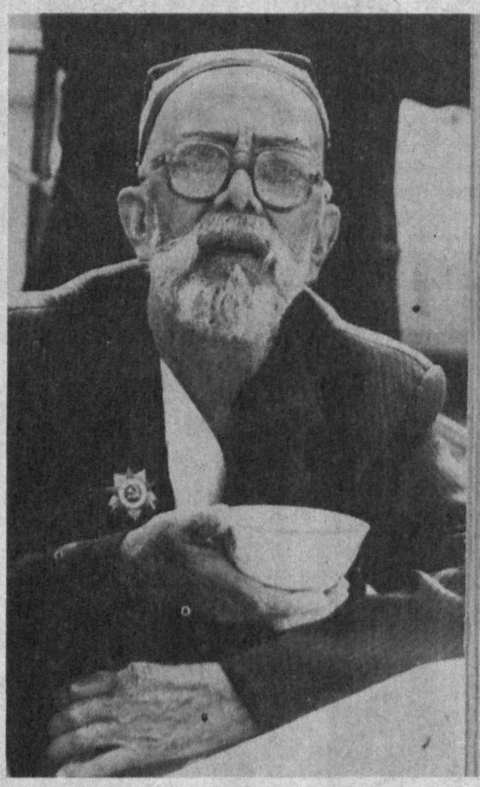

ЮКСАК ШАРАФ ЭГАСИ

УСМОННИ ҳарбий хизматга кузатиш учун Чорсу, маҳалласининг каттадан-кичиги кўчага чиқди.

Усмон миномётчилар сафига қабул қилинди. Ҳарбий хизматнинг биринчи кунидан бошлаб миномётнинг қисмларини ва у билан муомала қилиш қоидаларини қунт билан ўрганди. У бу ҳарбий касб сирларини шу даражада пухта ўрганиб олдики, батарея, взвод командирлари йиғилишларда Усмонни бошқаларга ибрат қилиб кўрсатадиган бўлиб қолишди.

У ҳарбий хизмат муддатининг ярмидан кўпроғини ўтаб бўлган пайтда Ватан тақдири хавф остида қолди. 1941 йил 22 июнь тонг отарида гитлерчи босқинчилар мамлакатимизга қарши уруш бошладилар.

Усмон бу вақтда ҳарбий хизматни Кавказда ўтаётган эди. Шунга кўра у ўша ерда ташкил этилган 34-алоҳида ўқчи бригада таркибида жангга тушди. Немис-фашист босқинчилари хиёнаткорона ҳужум бошлаганлигидан бир неча ой вақтинча чекинишга тўғри келди. Бригада жангчилари чекиниш пайтида ҳам душманга катта талафот етказдилар.

1942 йилнинг ёзи. Бригада жангчилари Оржоникидзе шаҳри бўсағасида мудофаада туришарди. Разведка душманнинг моторлаштирилган колоннаси шоссе орқали ҳаракат қилиб, шаҳарга кириш ниятида, деган хабар келтирди.

Лейтенант Гаврилов взводи миномётчилари эгаллаган ўт очиш марраси жарликда жойлашган эди.

— Биринчи расчёт, жангга ҳозирланинг. — Буйруқ берди взвод командири.

Расчёт командири сержант Попов ҳам, мўлжалловчи Усмон Омонов ҳам, ўқловчи Жавахадзе ҳам, мина етказиб берувчи Матвеенко ва бошқалар ҳам бўлажак жангга шай бўлиб туришди.

Душман ҳаракатини синчковлик билан кузатиб турган лейтенант Гавриловнинг:

— Биринчи миномётдан ўт очилсин! — деган буйруғи эшитилди. Бу Усмонга тегишли буйруқ эди.

Биринчи минанинг мўлжалга аниқ тушишиёқ гитлерчиларни довдиратиб қўйди Иккинчи, учинчи... миналар душманни тўхташга мажбур қилди. Танк ва ўзиюрар замбараклар ортида келаётган фашист солдатларига мудофаага ўтишдан бошқа илож қолмаган эди.

Шу пайт миномётчилар олдида комиссар — катта лейтенант Кудасов пайдо бўлди.

— Бир қадам ҳам орқага чекинилмасин! Тўхтовсиз ўт очинг! Душманнинг Оржоникидзе шаҳрига киришига йўл қўйилмасин! — буйруқ берди у.

Орадан кўп вақт ўтмай, лейтенант Гавриловнинг навбатдаги буйруғи эшитилди:

— Кетма-кет олтита мина отилсин!

Усмон аниқ мўлжалга олиб отганлигидан душманнинг тўртта пулемёти ва ўнларча аскари яксон қилинди.

Колонна ўз йўлини ўзгартиришга мажбур бўлди. Душманнинг Оржоникидзе шаҳрига киришига йўл қўйилмади.

Душманнинг моторлаштирилган колоннасини тўхтатишда кўрсатган жасорати учун Усмон Омонов «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди.

Кейинчалик Усмон Омонов хизмат қилган 34-алоҳида ўқчи бригада 1054-ўқчи полкка айлантирилиб, 301-ўқчи дивизия таркибига киритилди. У. Омонов 1054-ўқчи полк таркибида Донбасс ва Молдавияни озод қилиш учун олиб борилган ҳужум жангларида иштирок этди. 301-ўқчи дивизия командири душманга даҳшат солган моҳир миномётчини 1944 йил 18 сентябрь куни Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади.

Усмон Омонов Польша ва фашистлар Германияси газандалар уяси — Берлинда ҳам жанг қилди. Берлин таслим бўлган 2 май кунига қадар кўча жангларида иштирок этган Усмон Омонов душманнинг қатор ўт очиш нуқталарини яксон қилди ва Ғалаба кунини Берлинда кутиб олди.

Май ойининг ўрталарида Усмон Омоновни фронт штабига чақириб қолишди. Штабдан берилган кўрсатмага биноан у тиббиёт-санитария батальони шифокорлари назоратидан ўтди. Сўнг суҳбатлашиш учун сиёсий бўлимга ҳам таклиф қилинди.

Шундан кўп вақт ўтмай, Усмон 1-Белоруссия фронтининг бир гуруҳ жангчилари билан Москвага жўнаб кетди. Усмон Омонов Ватанимиз пойтахтида ўтказиладиган Ғалаба парадида қатнашишдек юксак шарафга сазовор бўлганлигини йўлда билди. Қувончлиси шунда эдики, у параднинг оддий қатнашчисигина бўлмай, балки мағлубиятга учраган фашистлар байроғини Мавзолей пойига ташлайдиган 200 кишилик махсус колонна сафида бориши лозим эди.

Биринчи даражали Ватан уруши, иккинчи даражали Ватан уруши, Қизил Юлдуз орденлари ва «Жасурлиги учун» медали соҳиби бўлган старшина Қурбон Назаров ҳам ана шундай шарафга лойиқ деб топилган эди.

Москва ғолиб жангчиларни зўр шодиёна ва кўтаринки руҳ билан кутиб олди. Қозон вокзалидаёқ москваликларнинг қувончли хитоблари қулоққа чалинди:

— Ана, Жуков шоввозлари келишди! Жуковчиларга салом! Ғолиб жангчиларга салом!

Кутиб олаётган эркакларнинг ҳам, хотин-қизларнинг ҳам кўзларида ёш. Бу шоду хуррамлик, бахтиёрлик, Буюк Ғалабадан хушнудлик ёши эди...

Ғалаба парадидан яна Берлинга қайтган Усмон Омоновга «Кавказни мудофаа қилганлиги учун», «Варшавани озод қилганлиги учун», «Берлин ишғол қилинганлиги учун», «Германия устидан ғалаба қозонилганлиги учун» медаллари тақдим этилди.

Унга булардан ташқари яна қанчадан қанча раҳматномалар топширилди.

Усмон Омонов урушдан қайтган кундан нафақага чиққунга қадар Тошкент шаҳридаги 5-такси паркида ҳайдовчилик касбида меҳнат қилди. Фидокорона ишлаб, кўпчиликка ибрат кўрсатганлиги, ёшларга мураббийлик қилганлиги учун жамоа ўртасида катта обрў ва ҳурмат қозонди.

Мажид САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши фахрийси.

ОЛОВЛИ ЙИЛЛАРДА БИТИЛГАН

УЛУҒ Ватан уруши йилларида ҳар бир имконият душманни тор-мор этишга, ғалабага қаратилди: жангчи ва офицерлар ҳар томонлама — ҳам маънавий, ҳам моддий ана шунга йўналтирилдилар. Бу ўзига хос оммавий тарғибот воситасининг энг ўткир, ғоявий қуроли—фронт ва фронт орқаси газеталари орқали амалга оширилди. Миллий тилларда, жумладан ўзбек тилида 11 фронтда ва 3 дивизияда газеталар ҳамда битта журнал (Ишчи-деҳқон Қизил Армияси Бош сиёсий бошқармаси органи) нашр қилинар эди. Ана шу матбуот органлари орқали ўзбек жангчиларини ғалаба курашига тайёрлаш, уларни жанговар ҳолга келтириш, маънавий камол топтириш амалга оширилди.

Матбуотда талантли журналистлар, истеъдодли ёзувчи ва шоирлар меҳнат қилишди. Бу эса уларнинг жўшқин мақолалари билан бирга қалб ҳарорати ила ёзилган мисраларини юзага келтирди. Олов ичида, серқуёш Ўзбекистонда битилган, ғалабага, дўстлик ва қардошликка, муҳаббат ва бахт-саодатга чорловчи шеърлар—мисралар пайдо бўлди. Фронт газеталарида Адҳам Ҳамдам, Назармат, Раҳим Сатторов, Абтой Турумбетов, Зиннат Фатхуллин, Рустам Каримий, Иброҳим Раҳим, Аҳмад Бобожон, Тўғон Эрназар, Тўлаган Соатий, Ашурмат кабилар ишлаб, шеърлар эълон қилган бўлсалар, Ҳамид Олимжон, Уйғун, Ғафур Ғулом, Султон Акбарий, Ойбек, Мавлон Икром, Мақсуд Шайхзода, Зулфия, Ҳамид Ғулом ва бошқалар ўзларининг сермазмун, ғалабага йўлловчи шеърлари билан катнашишлари катта воқеа бўлди. Ҳам фронтда, ҳам фронт орқасида ҳассос шоирлар жангчилар қаҳрамонликлари, меҳнаткашларнинг мардона юмушларини ўзларининг қалб эъзозлари — мисраларда ифода қилдилар.

Фронтчи шоирлар ўз оловли мисраларини яратишда жанг майдонларида жуда кўп бўлишди, қўлда автомат, пулемёт билан душманга қақшатғич зарба беришди. Ўз шеърларини қалб ҳарорати билан, қон билан қўшиб ёздилар. Бундай ватанпарварлик кўрсатган, она-Ватан учун жонини аямаган журналистлардан Абдулла Шарофиддинов, Ҳасан Иззатий, Неъмат Абдуллаев, Зебо Шамсутдинова, Саидғани Валиев ва бошқалар бўлса, катта талант эгаси Султон Жўра, Бурхон Турсун, Раҳим Саттор кабилар таъбир жоиз бўлса «қор қўйнида қолган лола» бўлишди.

Николай Островский номидаги мукофот совриндори Султон Жўра ҳақида, унинг оловли ижоди тўғрисида ёзувчи Мумтоз Муҳамедов шундай ҳикоя қилади: «Биз старшина Набижон Аминов жанг майдонида эдик. Жанг Белоруссия территориясида, Гомель области Козергой қишлоғида давом этарди... Старшина тепаликка тирмашиб, алланарсани кўрди шекилли, қандайдир паришон бўлиб қолди. — «Нима гап» деб сўраб улгурганимча йўқ эди. бирдан у хўнграб юборди.

— Пулемётчи Султон Жўра экан! — деди.

— Султон Жўра?

— Ҳа, шоир бор эдику!

— Наҳотки? Қани? Қаерда у?

Старшина унинг чўнтагидан пулемёт ўқи гильзасини олди, ичига жойлаштирилган хатни қўлимга узатди.

— Мана, ўқинг: «Мабодо ҳалок бўлсам, адресим «Сувворовчи» номли фронт газетасига топширилсин. Ўйлайманки, улар воқеани Тошкент, 1 Май кўчаси, 20, Ўзбекистон ёзувчилар союзига маълум қилишар. Бундан Андижон шаҳрида яшовчи оилам, бола-чақаларим ҳам хабар топар деб Султон Жўра».

Старшина ўзини тутиб олгач, тепалик ён бағридаги ўрмон томонга бордик. У ерда икки паҳлавон чўзилиб ётарди: бири рус солдати. Шоирнинг панжаларида қон эндигина совимоқда, ер тишлаб ётган дўстининг шинели устида қон билан ёзилган 4 сатр шеър қолган эди:

Қор қўйнида лола...
Сўлиб ётса майлими!!
Қилмай фиғону нола.
Ўлиб кетса майлими!

Мана, қалам аҳллари яратган тарих! Султон Жўранинг қор босган солдат шинели устида қолган қўлини аста ёнига тушириб қўйдим. Эвоҳ, бу қўл энди шеър битолмасди!»

Дарҳақиқат, фронт газеталари, уларнинг сарғайган варақларини диққат билан кузатар эканмиз, жуда кўп шеърлар ўша кунга, жасорат ва ғалабага бағишланганлигининг гувоҳи бўлдик. Бу жуда зарур эди ўша пайтда. Чунки, ҳар қандай шеър қалб туғёни, у бошқаларни ҳам ларзага соларди, албатта. Айниқса, шоир Адҳам Ҳамдам қаламига мансуб шеърлар ўз новаторлиги, ҳозиржавоблиги ва бадиий пишиқлиги билан ажралиб турарди. Истеъдодли таржимон, фронтда чиққан «Ватан шарафи учун» газетаси (дастлаб Воронеж, кейинчалик II Украина фронтлари сиёсий бошқармаларининг органи) муҳаррири ўринбосари, марҳум Рустам Абдураҳмонов биз билан суҳбатда шундай эслаганди: «1943 йил август ойида Уйғуннинг «Кел» ва «Кут» қўшиқларини газетада эълон қилдик. Дарҳол қўшиқлар жангчиларга маълум бўлиб, улар яна шу тахлитда шеърлар, ашула-қўшиқлар чоп қилишимизни илтимос қилишиб, хатлар ёзишди. Мен жангчиларнинг бу талабини қондириш учун Ўзбекистон ёзувчилар союзининг раиси Ҳамид Олимжонга махсус хат ёзиб, унда фронтдаги ўзбек жангчилари илтимосини баён қилдим. У киши дарров, бизни узоқ куттирмай, адресимизга бир даста шеър, қўшиқ ва ҳикоялар юбордилар».

Атоқли ёзувчи ва шоир Ойбек ўзбек жангчилари учун иккита қўшиқ ёзди. У 1942 йил декабридан 1943 йил 11 январгача энг яхши жангчилар тўғрисида 18 шеър яратди. Бу шеърлар Тошкентда «Қизил Ўзбекистон» саҳифаларида эълон қилиниб, турли фронтларда жасорат кўрсатаётган ўзбек жангчиларига жўнатилди. Шунингдек, 1943 йил давомида Шимолий Ғарбий, Ғарбий, Калинин, Сталинград, Дашт фронтлари сиёсий бошқармалари — «Ватан учун», «Қизил аскар ҳақиқати», «Суворов натиски», «Сталин байроғи» ва бошқа фронт газеталарида Ойбек шеърлари босилиб турди.

Улуғ Ватан уруши! 27 миллион одамлар абадул-абад шон-шараф, келажак учун ўз азиз жонларини қурбон қилишди. Уларни эслаш, уларга абадул-абад ҳайкал ўрнатиш, мадҳ этиш, мисралар, сатрлар ёзиш давом этмоқда, давом этаверади. Кўҳна тарихнинг у қора кунлари ҳали кўп эсланади. Оловли сатрларни ўқиш, ўрганиш ёшларда урушга нафрат, урушга лаънатлар ўқиш давом этмоқда, давом этади.

Карим НОРМАТОВ,
Абдурашид РУСТАМОВ.

ФАРИШТА

(Хаёлий достон)

АВВАЛ

Болалик чоғимда кўргандим бир туш:
Дарё соҳилида турган эмишман.
Асов тўлқинлардан, тошга урган тўш,
Кимнидир сўроқлаб юрган эмишман.
Пайдо бўлди шунда бир зот бокира,
Бошдан оёқ оппоқ либос кийганмиш.
Фақат мунгга тўлиқ кўзлари қора,
Менга у оҳиста кулиб қўйганмиш...
Не-не туш кўрмадим ўшандан кейин,
Гоҳ уммонда суздим, қўшиқлар айтиб.
Фақат ул фаришта — армоним тайин,
Тушларимга асло кирмади қайтиб.

БИРИНЧИ ҲОЛАТ

Аму соҳилида кўрганим сиймо,
Сокит ўйларимни айлади тўзон...
Бағримга бир олов туташди гўё
Жон-танимни тешди бир тийра сўзон.
Бу—ўша фаришта, тушда, кўрганим,
Қуйиб қўйгандайин ахир сурати.
Тилим айланмасди бир сўз дегани,
Бир сўз айтмоқликка етмас журъатим.
Жилмайди оҳиста, пешонасида,
Ажинлари қат-қат кулган маҳали.
Яшаган қирқ беш йил миёнасида
Бундай шан кулгуни кўрмовдим — ҳали.
— Айт-чи, нечун менга қададинг нигоҳ,
Ўғлон, ўйларингга ошино қилгил.
Ёшинг неча ўзи, эй мени огоҳ,
Дилкаш суҳбатингга мен интиқ, билгил.
— Ёшим қирқ бешда...
Эҳ-ҳ, тақдир қурсин.
Менинг ҳам ўғлоним шундай бўларди,—
Оппоқ рўмолини кўзига суртди, —
Ширин набиралар балки кўрардим.
Аёл харсанг тошга чўкди оҳиста,
Ундан таралarди ифорий бир бўй.
Лаблари пичирлаб сўзлади аста,
—Қирқ тўрт йил муқаддам бўлган эди тўй.
Унга тикилардим чўнг армон билан,
Кул босган чўғларни титиб юбордим.
Чамаси юрак ҳам қайноқ қон билан,
Хотира тошларин отиб юборди.
Аёл сўзлар эди дил ошуфта ҳол,
Кўзларим олдида турфа , манзара:
Бир пайт ёш бўлгану, кокили тол-тол,
Қомати ниҳолдек, қош-кўз қарқара...

ИККИНЧИ ҲОЛАТ

Қишлоқда энг гўзал қиз эдим жонон,
Не-не арслонлар васлим гадоси,
Худди кечагидек ёдимда ҳамон,
Айни ёз палласи, сурнай садоси.
Раҳмонни севардим, қалбим султони—
Дея атар эдим, куйиб армонда
Унинг юрагида — ишқим ошёни
Санадим бахтиёр ўзни жаҳонда!
Оҳ, қандай бахт эди энтикиб тунлар,
Шукроналар айтиб йиғлаганларим.
Чақмоқ кўзларимдан сочиб учқунлар,
Тунларни тонгларга улаганларим.
Бир тўй бўлди билсанг эмас сира лоф,
Эсласам ҳали ҳам орзиқар юрак.
Гулханлар тафтидан ёришди атроф,
Оламга бахтимдан бергандек дарак.
Эгнимда келинлик либосим гулгун,
Ёнимда Раҳмоним — шердилим, жоним,
Ўйлабмидим: бахтим бор-йўғи бир кун,
Фақат бир кун эрур орттирган шоним.
Мен висолга ташна, Раҳмоним — олов,
Жонимга туташиб ёнмасдан қолдим.
Мен — чашма, Раҳмоним — сувсаган яйлов,
Оташ бўсаларга қонмасдан қолдим.
Саҳарда тарқалди машъум бир хабар!
«Уруш! Чегарадан ўтди ёв қаттол!
Ватанинг номуси керак бўлса гар,
Ёвларга кўкрак кер, қўлга қурол ол!»
Раҳмоним отланди тонгда жанг сари,
Довюрак эди у ёшлик чоғидан.
«Ёв гул узолмайди гулшан боғимдан,
Хайр, яхши қолгин Сулув—дилбарим».
Кетди. Оқ либосда кузатдим уни,
Алам ёшларимни ичимга ютиб.
Онт ичдим вужудим ёниб шу куни:
Уни оқ либосда оламан кутиб!

УЧИНЧИ ҲОЛАТ

Қишлоқда энг азиз одам — почтальон,
Ёшу қари уни кутарди бедор.
Хат учун бергудек эдик бизлар жон,
Хат эди биз кутган муқаддас дийдор.
Ёзган ҳар сатрини ўқирдим тўймай,
Ўқирдим ёримнинг даракларини.
Ҳаттоки кечалар қўлимдан қўймай,
Кўзимга суртардим варақларини.
Кўплар қора кийди, мунгга беланди,
Оҳу фиғонига тор келар осмон.
Мен тақдирга қанча йиғлаб эландим:
Севганимни ўқдан сақлагил омон.
Нетай, бир кун мен ҳам олдим қора хат
Тўнтарилиб тушди бошимга осмон.
Юрагимда қолди битмас жароҳат.
Юрагимда қолди висол ва армон.
Сен хаёт дедиму киймадим қора,
Ютсам ҳам зор чекиб лахта-лахта қон.
Дунё тургунича бўлиб садпора
Сени кутажакман, қайт тирик, омон!

ТЎРТИНЧИ ҲОЛАТ

Аёл тинди. Юмди кўзларин беҳол.
Икки томчи шабнам юзига инди.
Оқ либосин аста сийпалар шамол,
Рўмоли сирғалиб елкага минди.
Ё фалак, сочлари қордек оқ эди,
Юзларидан ҳануз иффат кетмаган.
Қирқ ёш йил жуфти йўқ, аёл тоқ эди,
Наҳот ўзга ёрнинг қўлин тутмаган!!
— Шундоқ яшадингиз! —
Бош ирғар аёл:
— Раҳмондан ортиғин тополмам сира,
Менинг Раҳмонимдан ёдгор хаёл,
Менинг севган ёрим — ширин хотира.
— Ахир умр ўтар, яшайсиз бир бор!!
— Ҳа, худди шу бонс кийганим оппоқ.
Ҳа, худди шу бонс юрагим бедор,
Сабру қаноатим қуримас булоқ.
Магар бу дунёда етмаса умрим,
Бу дунёда насиб бўлмаса дийдор.
У дунёда тайин кутмоғим бордир,
Икки дунёда мен ёрман вафодор!

БЕШИНЧИ ҲОЛАТ

Маъзур тутинг, дўстлар, эркакман гарчанд
Кўзларимдан шу кун юмалади ёш.
Изларини кўзга суртдиму ҳарчанд,
Мен аёл пойига аста эгдим бош.

ЯКУН

Асримнинг қирқинчи зарварағида
Жанг бўлди, тўкилди дарё-дарё қон.
Мижжа қоқмай ётар юрт тупроғида
Тўққиз юз минг жангчи мангу навқирон.
Қирқ беш йилдан буён кўзимда бир мунг,
Қалбимни титратар сўнгсиз изтироб.
Тириклик кўкида нур сочар маҳзун,
Олти юз мингта юрак офтоби!
Дардчил Ўзбекистон, эй ғамгузор
Сенинг ҳасратингга бормикан поён!!
Сени елкасида тутар устивор,
Олти юз минг хаёт — абадий армон!
Дунёнинг жаннати эрурсан кўркам,
Садоқат, саодат ҳамиша ёрдир!
Сен мангу навқирон, мангуга ўктам,
Тўққиз юз мингта фариштанг бордир!

Темур УБАЙДУЛЛО.

Одобнома

ҚАЧОНЛАРДИР давр тақозоси билан миллий қадриятларини — дил хазинасидаги энг бебаҳо ва соф гавҳарларни ботмонлаб улоқтириб ташлаган халқ эндиликда ана шу хазинани мисқоллаб йиғиб олмоқда. Ул жавоҳиротлар ҳар қанча топталгани, камситилгани билан ўз қиймати ва жилосини йўқотгани йўқ. Зеро, Ҳазрат Навоий айтганларидек: «Гавҳар балчиққа тушкан била қиймати ушалмасу ўз баҳосидин қолмас...»

Имон, меҳр-шафқат, ҳаё, одоб, эътиқод, вафо, сабр-қаноат, камтарлик, диёнат, ҳурмат каби фазилатлар халқимизнинг энг ардоқли ва энг муқаддас қадриятларидандир. Айниқса қаноат ва камтарлик бир-бирига чамбарчас боғланиб кетган, бир-бирини доимо тўлдириб турадиган тушунчалар саналади. Қаноатли киши камтар бўлади. Камтар одам доим қаноат қилади. Инсон бошига ташвиш тушганида қаноатли, шоду хуррам кунларида эса камтар бўлиши керак, — дея насиҳат қилиб келишган ота-боболаримиз, зеро пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом марҳамат қилганларки, «Ҳар бир нарсанинг авжи бор. Омади келган киши ўзини тўғри тутиб юрса, яхшилик кутинглар. Мабодо шуҳратпарастлик ва манмансирашга ўтса, уни мукаммал одам ҳисобламанглар». Улуғ бобомиз Алишер Навоийнинг ҳам бу борада айтган ҳикматли сўзлари бор: «Худписанд — ноҳирадманд» («Худбин ва кибрли киши нодондир»). Шоирнинг ақл ва маъни шароблари билан суғорилган, бир-биридан гўзал, мухтасар, олам-олам маъноларга эга бўлган ҳикматли сўзларининг аксар қисми инсоннинг қаноати, одоби, камтарлиги ҳақидадир. Ҳикматли сўзлар орасида «Кибру худписандлик шароратию худнамолик ҳолати» ва «Сабр хосиятию сабрсизлик оқибати» бобларидан ўрин олган каломлар ўқувчини беихтиёр фикрлашга чорлайди. Навоийнинг ушбу дурдона каломлари инсон қанчалар буюк бўлса, у шунчалар камтар бўлиши шарт, деган қонуниятни юзага келтиради.

«Қаноат чашмаедурким, суйи олмоқ била қурилмас ва маҳзане (хазина)дурким, нақди сайпамоқ била ўксумас (камаймас)», — деб ёзган Навоий қаноатда, камтарликда беназир инсон эди. Подшоҳнинг бош вазири, энг яқин маслаҳатчиси, сарой шоири ва яна бошқа бир қанча лавозимларга эга инсон ҳақида гапирилганда кўз олдимизга қандай манзара келади? Одми оқ тўн устидан кийилган қора чакмон, сарғиш салла, қўлда узун асо холос. Хуросондек улкан давлатни Мирзо Ҳусайн Бойқаро билан тенг ҳолда идора этган, шеърият мулкининг султони, умумхалқ эҳтиромига муяссар бўлган зот доимо ана шундай одми либосда юрган. Зеро, Ҳазратнинг ўзи ёзганидек «Либос ҳар нечаки зебодур, кийганингдан кийдурганинг аълодур». Ўз эътиқодида ҳамиша муқим турган зотнинг» кийганидан кўра кийдургани» кўпроқлигини ул зотнинг замондошлари яхши билишади.

«КИЙГАНИНГДАН КИЙДУРГАНИНГ АЪЛОДУР»

Камтарона либоснинг камтарлик мезони эканлигини кўплаб мисоллар ила исботлашдан осон вазифа йўқ. Зеро, Беруний ва Ибн Синодан тортиб Муқимий ва Фурқатгача бўлган давр мусаввирлари ишлаган суратларининг қай бирига қараманг, ҳар бирида одми тўн ёки чопон, безаксиз салла кийган нуронийлар тикилиб туради. Дунёдаги жамики шоҳу султонларнинг бойликларидан ҳам зиёдароқ давлатга эга бўлган Султон соҳибқирон Амир Темур ҳам хоҳ сафарда бўлсин, хоҳ саройда бўлсин доимо оддий чопон, оддий чориқ, оддий қулоқчин кийганини нафақат тарихий ёзувлардан, балки Беҳзод каби соҳиби мўйқалам ижодларидан ҳам билиб олишимиз мумкин.

Қаноат, камтарлик ҳақида сўз борар экан, ана шу неъматларни дилларимизга жо қилган пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом ҳақида ҳам гапирмай иложимиз йўқ. Чунки ўз ҳадисларида бизларга марҳамат айлаган шундай фазилатлар ул зотнинг ҳам қон-қонига сингиб кетган эди. «Расулуллоҳ олтин ва кумуш идишларда таом ейишни ва ичимлик ичишни ман этганлар». «Кибр юзасидан иштон (шим)ни узайтириб кийиб юришликдан сақланинг. Аллоҳ таоло кибрни ёмон кўради». Шундай нур ва жилога тўлиқ каломи шарифларни бизларга қолдириб кетган зот камтарлик ва қаноат бобида барча умматлари учун муқаддас бир намунадир. Фикримизни яна бир бор тасдиқлаш учун қуйида Балкиз Аладдининг «Муҳаммад пайғамбар қиссаси» номли тарихий асаридан кичик парчалар келтирамиз:

«...Икки бўлак матодан або кияр, этаги ўша замон зодагонлариники каби ер супурмас, фуқаронинг кийимидек ихчам ва қисқа бўларди. Жун кўйлак кияр, ипак кўйлакни киймасди. Бошқалар тўйиб овқатлансин учун ўзини таомдан тортарди...

...Шунингдек, у бошқа ҳукмдорларга ўхшаб ҳашаматли саройларда яшамас, хизматида мулозимлар бўлмасди. Ҳаттоки бутун Арабистонга ҳукмронлик қилганда ҳам у содда ва камтарин ҳаёт кечирарди...

...Янги кийим кийса хижолат чекар, гўё бировнинг нарсасига шерик бўлгандек ўзини ноқулай сезарди...».

— Инсоний камолотнинг тимсоллари бўлган жамики зотлар қаноат ва камтарликни бошқа барча фазилатлардан ҳам устун қўйганлар ва унга амал қилганлар. Уларнинг қони бизнинг ҳам томирларимизда оқар экан, ҳозирги қийин кунларда инсон ҳурматини фақат кийимига қараб жойига қўйишдек жирканч одат пайдо бўлмаслиги учун ҳар биримиз озгина камтарлик ва жиндек қаноатга таянмоғимиз лозим.

Хайрулла НУРИДДИНОВ.

Унумли меҳнатдан сўнг кечқурун чойхонада қўни-қўшнилар ва ёру биродарлар билан бир пиёла чой устида қизғин суҳбат қуришга нима етсин! Акмал Икромов районидаги «Бекобод» маҳалласи аҳли бўш вақтларини ана шундай мазмунли ўтказади.

Даврон Аҳмедов сурати.

** Ихчам ҳикоят*

«Табиатлари ҳар хил экан»

БИР подшоҳ ўғлини бир мураббийга топшириб деди: «Бу сенинг фарзандинг, уни ҳам ўғлингдек билиб тарбияла». Мураббий таъзим бажо айлаб болани қабул қилди ва бир неча йил зўр тиришқоқлик билан ўқитди, ўргатди. Лекин барибир шаҳзода одам бўлмади, мураббийнинг ўз фарзандлари эса илм-фан ва фазлу-одобда баркамол инсон бўлиб етишдилар. Бундан дарғазаб бўлган подшоҳ мураббийни койиб, шундай деди: «Сен аҳдингни буздинг, ваъдага вафо қилмадинг!». Бунга жавобан мураббий: «Подшоҳимнинг азиз хотираларидан пинҳон қолмағайким, ота-боланинг тарбиялари бир хил эди-ю, лекин табиатлари ҳар хил экан!» деб қуйидаги байтни айтибди:

Тилла-кумуш бари чиқса
ҳам тошдан.
Барча тошда олтин бўлмоғи
гумон.
Суҳайл нур сочади ҳар
ёққа бирдан,
Бир ерда чарму, бир
ерда сахтиён.

Шукур ҚАҲҲОРОВ.

** Қари билганни — пари билмас*

ТЎЛАГАН ОТАНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТЎЛАГАН отанинг ўзи шунақа: ҳар куни саҳар мардонда туради-да, турмуш ўртоғи Карима аянинг «Ҳай, ҳай дадаси, мана чопонингиз, иссиқроқ кийиниб олинг. Шамоллаб қоласиз-а», дейишига ҳам қарамай битта яктакда кўчага чиқиб дарвозаси олдидаги супачага чўкади.

— Шу хотинларга ҳайронман-да. Фарзандларини қандай чиниқтиришни ҳам билишмайди. Боласига қават-қават кўйлак кийгизишиб ўраб-чирмашади-да, кейин сал йўталса дарҳол шифокорга мурожаат қилишади. Шунинг учун ҳам ҳозирги болалар нимжон бўлиб ўсяпти. Биз болалигимизда шундай юрармидик!? Йўқ албатта. Қаҳратон қишда ҳам кўчага юпун кийиниб, оёқ яланг чиқиб кетардик. Яна ҳеч нарса бўлмагандек юраверардик.

Кекса уста, ёшлар маслаҳатгўйи, ажойиб инсон, уч кам юзга кирган Тўлаган ота Алимовни шаҳримизнинг «Чилонзор» маҳалласида истиқомат қилувчи ёшу қари танийди, десам муболаға бўлмайди. Чунки бу нуроний отахоннинг бутун умри одамлар орасида ўтиб, доимо уларнинг ташвишига ва қувончига шерик бўлган. Тўлаган ота ҳозирги кунда ҳам маҳаллада ўтказиладиган тадбирларга бош-қош. Бирон тўй ёки маърака йўқки, унинг иштирокисиз ўтса. Қизини турмушга чиқараётганлар ҳам, ўғлини уйлантираётганлар ҳам қанча гуруч дамлаш, қандай харажатлар қилиш кераклиги ҳақида отахондан маслаҳат сўрашади. У эса ҳозирги иқтисодий танглик шароитида тўйларни ихчамроқ ва ортиқча чиқимларсиз ўтказиш тўғрисида йўл-йўриқлар кўрсатди.

— Эсимни танибманки, ҳаётим меҳнат билан ўтди, — дейди Тўлаган ота. — Отам доңғи кетган уста бўлиб, эшик, дераза ва ромларни ясашда, шифтга фанерь қоқиб, гул солишда унга тенг келадигани топилмасди. Аста-секин менга ҳам ўз касбини ўргата бошлади. Чунки ҳамиша мени ўзи билан бирга олиб юрарди. Бориб-бориб мен ҳам ҳақиқий уста бўлиб етишдим. Маҳалламиздаги хонадонларнинг аксариятини ўзим қурганман. Хуллас, суягим меҳнатда қотган. Мен нима демоқчиман, айтмоқчиманки, болалигимдан меҳнатга кўникма ҳосил қилиб кам бўлмадим. Аксинча меҳнатим орқали ҳурмат ва обрў топдим. Болаларимни ҳам шунга ўргатдим. Масалан, катта фарзандим Мурոджон нуфузли ташкилотлардан бирида етакчи мутахассис бўлиб ишлашига қарамай уйда қўл қовуштириб ўтирмайди. Бўш қолди дегунча қўлига арра билан тахта олиб ишга тушиб кетади. Ҳўв уйнинг тўридаги болахонали янги иморатни кўряпсизми, шуни ўғлимнинг ўзи қурган. Кенжа ўғлим Туробжон ҳам чакки эмас. Ўзи автобазада созловчи. Аммо қўлидан ҳамма иш келади. Устачиликнинг сир-асрорларини невараларимга ҳам ўргатяпман. Зеро, устанинг топгани ҳалол. Чунки у пешона тери билан топади. Шунинг учун ҳам ҳар бир ота-она ўз фарзандини болалигидан меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялаб бориши керак. Акс ҳолда бола ёмон йўлга кириб кетиши ҳеч гап эмас. Ҳозир аксарият жиноятларни кимлар содир этяпти? Жавоб аниқ: ўсмирлар. Хўш, бунинг олдини олиш учун нима қилиш керак? Бунинг учун болани — хоҳ у ёлғиз ўғил бўлсин, хоҳ кенжатой бўлсин, — талтайтирмаслик, айтганини бажо келтиравермаслик лозим. Акс ҳолда у сурбет, тантиқ, такаббур ва ишёқмас бўлиб ўсади. Шахсий манфаатини жамият манфаатидан устун қўядиган бўлади. Бунга асло йўл қўймаслик даркор. Шу боисдан ҳам фарзандингизга тўғри тарбия бериб уни болалигидан меҳнатга ўргатсангиз қариган чоғингизда юзингиз шувит бўлмайди, балки баркамол ва меҳнатсевар инсонни вояга етказганингиздан мағрурланиб юрасиз...

Тўлаган отанинг бу гапларини тинглаб туриб, донолар «Қари билганни — пари билмас» деб нақадар топиб айтганликларига имон келтирдим.

Исмоил ЗОИРОВ.

** Ҳикмат — бир ҳовуч олтин*

Шам ёруғликлари

● Бемор одам чин дилдан касалдан тузалиб кетсам астойдил халққа яхшилик қилардим деб орзу қилгандагина ниятига етади.

● Эй фарзанд, яхшилик йўлларида юрсанг умринг узоқ бўлади, ҳаёт гуллари сенга кулиб боқади.

● Шифокор беморни даволашининг сабаби унинг шахсий ҳаёти учун эмас, халққа, Ватанга меҳрли бўлсин, эзгулик қилсин деб даволайди.

● Севги ҳам булбул, гул бор жойда қўниб қолади.

● Ақл — олтин, унинг заргари илмдир!

● Саломатликнинг мукофоти меҳнат, унинг табассуми сайил, ҳосиласи умр эзгуликларидир.

● Қуёш, ой, юлдуз, гулу гулзор, дарё, ҳаво, она ердек сахий бўлмоқлик фазилатдир.

● Яхши ота-она ўз оиласининг дирижёридир, яъни оилани яхшиликка олиб боришда ёмонликлардан қайтариб, йўл-йўриқ кўрсатиб, меҳнат моҳиятларини тушунтириб турувчи жавобгар шахсдир!

● Эй фарзанд, молинг бор бўлса хайр-эҳсон қил, йўқ бўлса етим-есирлар, қариндош-уруғларнинг ҳол-аҳволини сўраб тур, негаки бу дунёда ҳеч кимнинг кўнгли бутун эмас.

Абдураҳим УМАРОВ,
шифокор.

ИБН Сино мавзесида аҳолининг талаб ва истаклари инобатга олинган ҳолда кўплаб маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Ҳашар усулида тўй ва турли тантаналар ўтказишга мўлжаллаб қурилаётган муҳташам бино ҳам шулар жумласидандир.

СУРАТДА: шу мавзеда истиқомат қилувчи уста Абдумалик Тожибоевга мактаб ўқувчилари Музаффар Йўлдошев ва Музаффар Раҳимовлар кўмаклашмоқдалар.

Равиль Альбеков сурати.

БЕШИКДАН БОШЛАШ КЕРАК

КЎП йиллик устозлик тажрибасига таяниб, бола тарбиясида оиланинг роли беқиёслигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим. Халқимиз «Онасини кўриб қизини ол» деб бекорга айтмаган. Ота-онаси яхши оиланинг ўғил-қизи ҳам одобли, меҳр-оқибатли бўлади.

Мактабимизда минг нафардан ортиқ ўқувчи таҳсил олади. Уларнинг тарбияси ҳар хил. Яхшисини кўриб шукрона қилсак, ёмонини кўриб ачинамиз. Ботирали Қорабоев, Избосар Азизов, Раҳим Умаров, Жумабек Тошпўлатов, Ҳамидулла Қурбонов оилалари «Тарновбоши» маҳалласидаги ибратли оилалардан саналади.

Боланинг одамларга муносабати ва дунёқараши, ота-онанинг ўзаро тотувлиги, ҳаётда тутган ўрнига ҳам боғлиқдир. Ота-онаси уйда бўлмаса ҳам унга топширилган юмушларнинг бажарилиши шартлиги болага ёшлигидан сингдирилиши керак. Бироқ бола ҳар бир ишни кўнгилдагидай адо этишини ота-она назорат қилиб бориши лозим.

Болага қуруқ насиҳатдан кўра катталар ўз бошларидан кўрган-кечирганларини ҳикоя қилиб берсалар, бу икки томонга ҳам фойдадан холи бўлмайди. Сабаби, боланинг ҳар томонлама баркамол инсон бўлиб етишиши оиладан бошланади.

Бола маданиятли, камтарин, меҳрибон бўлиб ўссин десак, унга кўнгилчанлик ва очиқ чеҳра билан қарашимиз керак. Мактабдан ва кўчадан йиғлаб келган боласига «Йигит кишимисан ўзи?! У урса — сен ҳам ур!», деб болаларини гижгижлаб ҳузуримизга келадиган ота-оналар ҳам бор. Боланинг ўртасига тушадиган ота-оналарни кўп учратганман. Бир куни дарс пайтида бир ўқувчимизнинг отаси келиб: «Муаллим, кеча Фарҳодимни Мажид урибди. Мажидни чақириб берсангиз» деди. Билсам отанинг важоҳати ёмон. Ўғли Фарҳод эса соппа-соғ. Ҳеч қаери кўкармаган. Мен у киши билан узоқ суҳбатлашиб, боланинг орасига тушиш улар ўртасидаги муносабатларнинг бузилишига олиб келишини тушунтирдим.

Афсусланарлиси шундаки, бундай ота-оналар болаларини бемеҳр, оқибатсиз, кек сақловчи қилиб тарбиялаётганликларини билишмайди. Кейинчалик бола гап қайтарганда «Нега болам бемеҳр бўлиб ўсди экан-а?» деб афсус-надомат чекмасликларига ким кафолат беради дейсиз. Тарбиянинг бешикдан бошланишини ҳамма ота-оналар ҳам билавермайди.

Бола тарбиясида, айниқса отанинг роли катта. Ота ўз фарзандини болалигидан салом беришга ўргатиши лозим. Чунки биз отамиз. Оталик бурчимизни бажаришимиз ҳам қарз, ҳам фарз. Биз ўз фарзандимизнинг ким билан дўст бўлиб, ким билан ўйнашини ҳамда қандай ўйинга қизиқишини ҳам билишимиз шарт. Кўп ота-оналар ўғил-қизларининг ким билан дўстлашгану, ким билан юргани билан қизиқишмайди.

«Болам одобли, яхши ўқир эди. Бетоб бўлиб, бир ойча касалхонада даволандим. Шундан сўнг ўзгаришларни сеза бошладим» дейди бир ўқувчининг отаси мен билан суҳбатда. Баҳодирнинг отасини мен чақиртирган эдим. Чунки аввалгидай китобга қизиқмас, уйга берилган вазифаларни бажармасди. Кейин билсам кечки овқатдан сўнг кўчага чиқадиган одат чиқарибди. Ўзидан бир синф юқори ўқийдиган Алижон ва Собиржон исмли интизомсиз, ўрта баҳога ўқийдиган болалар билан дўстлашибди. Шу боисдан ҳам ота-оналарнинг бола тарбияси борасидаги ўз жавобгарликларини чуқур англашларини истардим.

Бола тарбиясида мактаб билан оила ҳамкорлиги ҳам яхши самара беришини унутмаслигимиз керак. Айниқса ота-оналарнинг синф раҳбари ва ўқитувчилар билан узвий алоқада бўлиши тарбиянинг асосий шартларидан биридир. Масалан, савдо техникуми ўқитувчиси Худойберган Тўлабоев, Низомий номидаги муаллимлар тайёрлаш олийгоҳининг доценти Ботирали Қораболаев, жарроҳ Избосар Азизов каби ота-оналар мактабда тез-тез бўлишиб, синф раҳбарлари ва ўқитувчилар билан болаларнинг дарсларни қандай ўзлаштираётганликлари ва юриш-туришлари тўғрисида суҳбатлашиб, таълим-тарбия борасидаги ўзларининг қимматли маслаҳатларини берадилар.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ,
230-мактабнинг олий тоифадаги ўқитувчиси.

ЎЗИГА ЭМАС, СЎЗИГА БОҚ

⊙ Инсон — ҳаётимиз гултожидир. У — яратувчи, эзгулик йўлини кўрсатувчидир. Комил инсонлар ақл-заковати билан чўлу биёбонлар, боғу роғларга, улкан шаҳарларга айланган, фан ва маданият юксакликка кўтарилган. Инсон боласининг қўлидан келмайдиган ишнинг ўзи йўқ. Ҳа, инсон қадимий китобларда «Шарифул қай навун» дейилади. Бу инсон — муқаддас, инсон — улуғ, у яратувчи деғани.

Ҳаётнинг икки йўли бор. Бири — эзгулик, иккинчиси — ёвузлик. Яратувчилик, ободончилик, умуман яхшилик бу эзгулик ишларга киради. Фисқи-фасод, уруш-жанжал, ғийбат, ҳасад, кусумат, кибру ҳаво қилувчилар — ёвуз йўлдан юрувчилардир.

Шукрлар бўлсинки, энди мустақил бўлдик. Буёғига ўйлаб қадам босишимиз, яна инсоф ва диёнатли бўлиб, имон-эътиқодга қайтишимиз зарур. Бунинг учун эса одоб-ахлоқ қоидаларига тўлиқ амал қилишимиз даркор. Ушбу мақолада сўзлашиш одоби ҳақида фикр юритилади.

СЎЗ — табиатнинг буюк эҳсони, унинг қай ўринда қўлланилиши, айтилиш оҳанги ва қадр-қимматини биламизми? Оғизга келганини ўйламай-нетмай айта бериш одобдан эмас. Сўз билан аслида мақсад-муддао, ният ифода этилади. Ҳар бир сўз ўз ўрнида ишлатилса инсон руҳиятига кучли таъсир этади. Яхши сўз кўнгилни шод-обод этиб, дилни яйратади. Ота-боболаримиз «Ширин таоминг бўлмасин, ширин каломинг бўлсин», дейдилар. Яхши сўз руҳга қувват, вужудга мадад беради.

Ранг кўр, ҳол сўр деганларидек, баъзан одамни бир оғиз сўзиданоқ, унинг қандайлигини билиб олса бўлади.

Ҳаёт қизиқ. Одатда биров топиб, биров қопиб гапиради. Ҳа, иккиси ҳам бир оғиздан чиқади. Сўз маълум даражада инсоннинг онги, ақл-идроки; билими ва хулқ-атворини белгиловчи омил — тарозидир. «Ширин сўз — жон озиғи», «Ўзига боқма, сўзига боқ» дейишади-ку, ахир! Бу гапларда катта ҳикмат, мазмун бор, албатта.

Сўзлашиш яхши! Аммо сўзлашувда меъёр ҳам бўлиши керак. Меъёр-маданият эса фаросатлилик белгисидир.

Эсимда, улуғ бир алломанинг таваллуд топган куни муносабати билан ўтаётган катта тантанада бир ёш шоир эзмаланиб, ади-бади гапларни сўзлаб, залда ўтирганларнинг қимматли вақтини олиши билан бирга одамларнинг яхши кайфиятига ҳам раҳна солганида, тўғриси, кўпчилик ранжиганди.

Сўзнинг қадри ҳам бўлиши лозим. Уни қаерда, қачон ва қандай пайтда ишлатишни ҳам билиш керак. Бу ҳам одобга киради. Ана шунга амал қилган киши ҳеч қачон кам бўлмайди, балки қадр топади. Ота-она, катталар ва устозлар олдида маҳмадоналик қилмасдан сукут сақлаб, уларнинг сўзини тинглаш, мавруди келгандагина ёки бирон нарса сўралгандагина жавоб бермоқлик яхши хислатлардандир.

Ҳозир жуда кўп ҳолларда ёшларимиз сўзамол бўлиб, маҳмадоналик қилиб ўзидан катта, ҳаёт тажрибаси бор ва билимли кишиларни менсимай бемаъни гапларни сўзлашиши ҳолларига тез-тез дуч келамиз.

Эгизакларнинг олдин туғилгани каттаси ҳисобланади. Шунинг учун ҳам «бир кўйлак олдин...» деган гапни ишлатамиз. Ака-ука, опа-сингил дейилиши аслида уларнинг катта-кичиклигини белгилайди. Ўз навбатида кичик каттани ҳурмат қилиш таомили шарқда одоб доирасига қатъият билан асослаб қўйилган.

Одатда, одам боласи нимагаки тез берилса, ўша нарсанинг акс садоси бўлиши табиийдир. Демак, сўзда, сўз ишлатишда жуда эҳтиёт бўлишимиз керак экан.

Сўз ва сўзлашув маданияти тарбиянинг бош омилидир. Бу масалага қўл учида, енгил-елпи қараб бўлмайди. Уни ҳал этишда халқ донолигининг маҳсули бўлмиш мақоллардан, улуғ мутафаккирларнинг минг йиллардан бери сайқал топиб келаётган ҳикматли сўзларидан имкон қадар кўпроқ фойдаланмоғимиз зарур. Қуръони Карим, Ҳадиси шариф ва бошқа ҳаётбахш, муқаддас китоблар қатларида чанг босиб ётган, аммо тарбия мавзусида олтинга тенг манбалардан фойдаланиш бахтига мушарраф бўлганимиз ҳам бизнинг катта ютуғимиздир.

Ҳамид ҲАБИБУЛЛАЕВ,
биология фанлари номзоди.

** «Садо» саҳифаларида*

ТИЛ СИЁСАТИ ҲАҚИДА

АҚШдаги Индиана дорилфунуни ўзбек тили ва адабиёти бўлимининг мударрисларидан, ўзбек тили бўйича мутахассис профессор Дейл Ферманнинг «Тил режалаштириш ва миллий ривожланишда Ўзбекистон тажрибаси» номли янги китоби ўтган йилнинг иккинчи ярмида Олмонияда инглиз тилида босилиб чиқди. Бу китоб Ўзбекистонда олиб борилган, тил сиёсатига бағишланган бўлиб, тақрибан 300 бетни ўз ичига қамраб олади. Эътиборингизга ушбу китоб муаллифи билан суҳбатни ҳавола қиламиз.

●

— Ҳурматли Дейл Ферман, янги китобингиз ҳақида қисқача маълумот бериб ўтсангиз.

— Менинг янги чиққан китобим Ўзбекистоннинг тил сиёсатига бағишланганди. Бу китобим асосан Ўзбекистонда 20-ва 30-йиллардаги жараёнларга бағишланган. Яъни алифбо ислоҳоти, лотин алифбосига ўтиш ва кейин эса кирилл алифбосига ўтиш жараёнига бағишлангандир.

— Бу китобингиз инглиз тилида чиққанми?

— Китобим инглиз тилида чиққан, худо хоҳласа келажакда ўзбек тилига таржима қилинади. Ҳозирча фақат инглиз тилида. Бу китоб тилшунослар учун эмас, тил сиёсати ҳақидадир.

— Ҳурматли Дейл Ферман, ушбу китобни ёзишда сиз қайси манбаларга таяндингиз?

— Мен бу китобни ёзиш мақсадида 1976 йили Ўзбекистонга бордим. Бир йил Ўзбекистонда яшадим ва китобим учун ҳар хил материаллар тўпладим. Масалан, мен Навоий кутубхонасидаги кўп китоблар ва журналлардан фойдаландим. У вақтда 20—30 йиллардаги жараён ҳақида ҳеч ким гапиришни истамас эди. Мен мавзуим ҳақида гап очсам, ҳеч ким бу ҳақда гапирмас эди. Мен асосан давлат архивида ва Фанлар академиясининг архивида ишлашни истардим. Кейинчалик мен давлат архивига кириш учун рухсат олдим. Бир ҳафта ишлаб, у ердаги материаллардан фойдаландим. Лекин бу материаллар жуда оз эди. Мен ҳайрон бўлиб, бошқа материаллар қаерда, деб сўрадим. У материаллар бизда эмас, Фанлар академиясининг архивида, деб жавоб беришди.

Америка элчихонасига қўнғироқ қилайми, деб сўрадим бу давлат архиви ходимларидан. Йўқ, биз сиз учун рухсат оламиз, деб ваъда беришди ва мен ишонмадим. Аммо бир ҳафтадан кейин рухсат тегди. Шундан кейин мен Фанлар академиясининг архивига кирдим, бир-икки кун ишлаганимдан кейин, у ерда ишлайдиган ходим, рус аёли эди, менга: «Фақат мавзуингизга оид материалларни тўпланг», — деди. Мен фақат мавзуимга оид материаллар тўпляпман дедим. Аммо 30-йиллар миллатчиларни қоралаш даври эди. Масалан, Фитрат ижодини.

— Демак, сизнинг асарингизда 20—30-йилларда қораланган ўзбек ёзувчи ва зиёлиларининг асарлари ўрин олган, уларга таянгансиз.

— Ҳа, тўғри. Мен иккинчи куни келганимда бу аёл менга: «Ҳозир ишлай олмайсиз, тўплаган материалларингизни шу ерда қолдиришингиз керак», — деди. Мен қолдиришга мажбур бўлдим ва бу архивга бошқа кира олмадим. Шунинг учун менинг бу китобим асосан китоблар, журналлар ва газеталар материаллари асосида ёзилгандир.

(«Озодлик» радиоси материалларидан).

* Минг бир касб

УЛАР ЎТ ЎЧИРИШАДИ

ТАРИХГА бир назар ташласак Туркистон ўлкасида ўт ўчириш хизматининг ташкил этилганига бир асрга яқин вақт ўтганлигининг гувоҳи бўламиз. Туркистонда ёнғиндан муҳофаза хизмати ўз фаолиятини 1896 йил 23 январдан бошлаган бўлса-да, инқилобга қадар Тошкентда шаҳарнинг Осиё ва Европа қисмларида фақат биттадан ўт ўчириш гуруҳлари мавжуд эди. Таркибида 23 та от-аравалар, сувли бочкалар ва бошқа содда ўт ўчириш анжомлари бўлган ҳар икки гуруҳда 41 нафардан ўт ўчирувчи бор эди.

Бугунги кунда эса Тошкент ўт ўчириш гарнизони республикамиздаги энг йирик бўлинмалардан ҳисобланади. Унинг сафларида юздан ортиқ малакали муҳандислар, ўт ўчириш касбининг усталари хизмат қилади. Тузилгандан буён гарнизон олов билан курашишдек оғир ва савобли иш билан шуғулланиб, ёнғиндан халқ мулки ва инсонлар ҳаётини муҳофаза қилади.

Фақат 1991 йилнинг ўзидаёқ Тошкент ўт ўчириш гарнизонининг бўлинмалари 546 та ёнғинни бартараф этдилар. Ушбу ёнғинларни ўчириш пайтида 79 кишининг ҳаёти сақлаб қолинди, миллиард сўмлаб давлат ва фуқароларнинг шахсий мулклари омон қолди.

Ёнғин билан курашишдек оғир ишда ўт ўчирувчиларимиз физика, кимё, гидравлика ва электроника фанлари эришган замонавий ютуқлардан кенг фойдаланишмоқда. Пойтахт ўт ўчириш хизмати тасарруфида замонавий ўт ўчириш машиналари бор. Шаҳар гарнизони ўт ўчирувчиларининг юксак касб маҳоратига эга эканликлари учун ҳам кўпгина ёнғинлар бошланиш пайтидаёқ бартараф этилади.

Шаҳримизда кўп қаватли бинолар, йирик саноат корхоналари, ижтимоий-маданий муассасаларнинг кўплаб бунёд этилиши, саноат ишлаб чиқаришига электроника, телемеханика ва ҳисоблаш техникасининг тадбиқ этилиши уларнинг самарали муҳофазасини ташкил этиш учун юқори даражадаги муҳандислик-техника ишланмаларини жорий этишни тақозо қилади. Бу масалалар ўт ўчириш хизмати ходимлари томонидан биноларни лойиҳалаш, қуриш вақтида ҳам, шунингдек халқ хўжалиги объектлари ва турар жой биноларининг ёнғиндан муҳофаза-техник ҳолатини текшириш пайтида ҳам самарали ҳал этилмоқда.

Ўт ўчириш фаолиятининг энг асосий йўналишларидан бири ёнғинларнинг олдини олиш тадбирларини уюштириш, ишчи ва хизматчилар, муҳандис-техник ходимлар ва аҳолига ишлаб чиқаришда ва уй шароитларида ёнғиннинг олдини олиш қоидаларини тушунтиришдир.

Ўт ўчирувчи касбида хизмат қилувчиларда жасурлик, мардлик ва танг вазиятларда ҳам оқилона йўлларни топа билиш хислатлари бўлиши лозимдир.

Юқорида тилга олинган барча хислатларни ҳаётий шароитларга имкони борича яқин равишда олиб бориладиган ҳар кунги машғулот ва дарсларда қатнашган кишилар ўзларига сингдириб оладилар. Тўсиқлардан ўтишда машқ қилганда йигитлар баландликлар ва оловдан қўрқмаслик, бир-бирига ёрдам бериш, ҳаракатларнинг уйғунликда амалга оширилишини ўрганадилар. Тутун камераларида эса шахсий таркиб аъзолари тутунга тўлган бинолардаги мураккаб вазиятларда тўғри йўл топа билишни ўрганадилар. Кишиларни хавфсиз жойга олиб чиқиш усул ва йўлларидан сабоқ оладилар, ёнғин ўчоқларини излаб топадилар.

Тошкент шаҳрида ўт ўчириш хизматининг ташкил этилиши ва унинг ҳозирги кундаги ривожида ўт ўчириш фахрийлари муҳим роль ўйнаганлар ва ҳамон ўз тажрибаларини ёшларга улашмоқдалар. Шу ўринда А. Аҳмедов, А. Макаров, Р. Орипов, Ю. Супрягин, Л. Литошенко, П. Бегельман каби бутун меҳнат фаолиятлари ўт ўчириш хизмати ва ундаги ёшларни тарбиялаш билан боғлиқ бўлган фахрийларимизни илиқ сўзлар билан алоҳида тилга олиб ўтиш жоиздир.

Ёнғинлар билан курашда гарчанд аҳвол жуда мушкул кўринсада нималаргадир қўл учида қараб, баъзи ишларга бўлса бўлар қабилида ёндошиш сира мумкин эмас. Ахир, эртасига, индинига ҳам худди шундай қизғин ва долзарб кунлар бўлади, албатта. Ҳақиқатан ҳам токи ер куррасида ёнғинлар чиқар экан, ўт ўчирувчилар ёрдамга чақиришган заҳотиёқ қанот боғлаб учиб келишга тайёрлар. Ва уларнинг ҳаяжонлари ҳамда жонбозликлари, умид ва ташвишларининг чеки бўлмайди. Зеро, ўт ўчирувчилар энг зарур ва савобли касб эгаларидир.

Олимжон ҲАЙДАРОВ,
Тошкент шаҳар ўт ўчириш бошқармасининг давлат ёнғиндан сақлаш назорати бўлими ходими.

* * *

Йўлдош шаҳарча — Сергелида жойлашган республика ички ишлар вазирлигига қарашли Тошкент ўт ўчириш техника билим юрти нафақат Ўзбекистон, балки бошқа қардош республикалар учун ҳам малакали мутахассислар тайёрлайди.

СУРАТЛАРДА: Тошкент ўт ўчириш техника билим юрти курсантларининг машқ пайти акс этган.

Ҳабибулла Шодиев суратлари.

* Билиб қўйган яхши

«МАЙКА» НИМА ДЕГАНИ?

● Италия тарихида шундай бир давр бўлганки, маълум сабабларга кўра йигитлар аскарликка ёлланишдан бош тортишган. Шунда ҳукумат раҳбарлари армияга ёлланган йигитларга ойига 100 солда (Италия пул бирлиги)дан маош тўлаш ҳақида қарор чиқарган. Шу қонун туфайли Италия катта армияга эга бўлган. Пул учун аскарликка ёлланганларни ҳазил тариқасида солдат дейиш одати тарқалган.

● Турк халқларининг одатига кўра эркак киши баданидаги мўйларни яшириб юриши учун махсус ички кийим кийган. «Мўйга кий» деб аталган бу кийим йиллар ўтиши билан «Майка» сўзига айланган.

● «Карандаш» сўзи туркча «Кара даш», яъни ёзиш учун ишлатиладиган «қора тош» жумласининг салгина ўзгарган шаклидир.

Абдумажид АБДУРАҲИМОВ.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ШОШИЛИНЧ ЭЪЛОНЛАР ХИЗМАТИ

ЎЗБЕКИСТОН «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ЛЕКТОРЛАР УЙИ ҲУЗУРИДА

16 ёшгача бўлган болалар учун доимий ишлайдиган «КЎРИШ» пуллик курси очилди.

Ўқитувчи тавсияларига амал қилинган тақдирда беш машғулотдан сўнг узоқни кўра олмаслик, астигматизм, яқинни яхши кўра олмаслик каби кўз хасталиклари яхшиланишига кафолат берилади.

Қабул ҳар куни соат 9 дан 17 гача олиб борилади.

Мурожаат учун манзилгоҳ: Қодирий кўчаси, 13, 3-қават, 88-хона, («Скопье» магазини ёнида). Телефонлар: 44-62-90; 22-87-25.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги

ЎЗБЕКИСТОН ТАДБИРКОРЛАРИ ҚАСАБА УЮШМАСИНИНГ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

ЖУМҲУРИЯТ ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

1992—93 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЁШЛАРНИ

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш маркази тўқимачилик ва тикувчилик саноати, давлат, тижорат, хусусий ва кооператив корхоналари учун юқори малакали йигирувчилар, тўқувчилар ва тикувчиларни тайёрлайди.

Марказга ёшидан қатъи назар 10—11 синфни битирган қизлар қабул қилинади.

Ўрта маълумотли ўқувчилар учун ўқув муддати 1 йил ва бу гуруҳ ўқувчиларига ойига 175—220 сўм миқдорида стипендия ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти даврида 300 сўмдан 1500 сўмгача иш ҳақи берилади.

Жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш марказини аъло баҳоларга битирган ҳамда барча фанлар бўйича муваффақият билан ўқиган ўқувчилар Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи, Тошкент давлат техника дорилфунуни, Тошкент давлат иқтисодиёт университети, Тошкент давлат педагогика олий билимгоҳи, Тошкент политехникумига киришда имтиёзли ҳуқуқлардан фойдаланадилар.

11 синф маълумоти билан ўқишга қабул қилинганлар айни пайтда марказ йўлланмаси билан юқорида кўрсатилган ўқув масканларида ўқишлари ҳам мумкин.

Жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш марказидаги ўқув вақти меҳнат фаолиятига киритилади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади ва улар шаҳарга қайд қилинадилар.

Марказга тижорат, кооператив ва бошқа корхоналарда ишлаш учун Тошкент шаҳрида ва шаҳар атрофидаги ноҳияларда яшовчилар қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинади:

Конструктор — модельер (кийимларни бичиш, тикиш ва тайёрлашни чуқур ўрганиш билан). Ўқув муддати — 10 ой.

Машинада гул босиш бўйича мутахассислар. Ўқиш муддати — 6 ой.

КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАДИЛАР: бош директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, турар жойидан маълумотнома, 3x4 см. ўлчамли 6 дона фотосурат, тиббий маълумотнома.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700031, Тошкент шаҳри, М. Мироқилов кўчаси, (Педагогика олий билимгоҳи ва Ш. Руставели кўчаси оралиғида), (7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 13, 16-троллейбуслар; 38, 58-автобусларининг «Бобур номли истироҳат боғи» бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 55-78-28, 55-78-30, 55-78-32.

«ШАРҚ МАШИНАСОЗЛИК ЗАВОДИ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ «ИНФОМЭКС КОРПОРЭЙШН» ЎЗБЕК — АМЕРИКА КОРПОРАЦИЯСИ ЭНГ ЯХШИ ХОРИЖИЙ НАМУНАЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ АСБОБ-УСКУНАЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

— ғишт ва ғишт блокларини ишлаб чиқарувчи кўчма заводлар; шлакоблок тайёрлаш дастгоҳлари; канистрлар, шиша идишлар, банкалар ва бошқа пластмасса идишлар. Тайёрлаш учун ярим автоматлар; полиэтилен пленкалар тайёрлаш учун тик қуймакорлик пресслари; майдалаш ускуналари; пластмасса идишлар учун пресслаш қошинлари: қадоқлаш-ўраш асбоблари; тўкиладиган, суюқланадиган ва суюқ материалларни қадоқлаш ва ўраш учун асбоблар; телескопик (йиғилувчан) зинапоялар; автомобилларни кўтаргичлар, ғилдирак йиғувчи стендлар; буюртмачи чизмалари бўйича тайёрланадиган мураккаб асбоб-ускуналар.

Валюта билан ҳисоб-китоб қилинганда асбоб-ускуналар навбатсиз тайёрлаб берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700015, Тошкент шаҳри, Катта Миробод кўчаси, 4-тор кўча, 19 «а» уй. (Полторацкий кўчаси томонидан кирилади).

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Тошкент шаҳар Акмал Икромов ноҳиясидаги

306- МАКТАБ-ЛИЦЕЙИ

1992—1993 ўқув йили учун

8—11 синфларга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Лицейга Тошкент шаҳри мактабларининг техникавий ва иқтисодий йўналишлар бўйича ўқишни давом эттириш истагини билдирган иқтидорли ўқувчилари математика, физика (техникавий йўналиш), ҳамда математика, чет тиллари (иқтисодий йўналиш) фанлари бўйича махсус танлов натижаларига қараб қабул қилинади. Лицейнинг битирув имтиҳонларини муваффақиятли топширган ўқувчилар Тошкент давлат техника дорилфунуни ва Тошкент молия олий билимгоҳининг куллиётларига кириш имтиҳонларини топширмасдан танловда қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Лицейга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади: лицей директори номига ариза, 086/У шаклидаги тиббий маълумотнома, ўтган чораклар учун баҳолар табелининг нусхаси, 3x4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат.

Танлов бошланишига қадар, 11—18 июнь кунлари, лицейда танловда қатнашаётган ўқувчилар учун олий билимгоҳларнинг юқори малакали мутахассислари томонидан математика ва физика фанларидан умумий йўлланма берувчи дарс-маслаҳат машғулотлари ўтказилади.

Қабул танлови 20—25 июнь кунлари бўлади.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Лицейда ўқув машғулотларини фан докторлари, фан номзодлари ва малакали ўқитувчилар ўтказадилар. Ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700043, Тошкент шаҳри, А. Икромов ноҳияси, 31-мавзе.

Транспортлар: 11, 23-троллейбуслар; 69, 94-автобусларнинг охирги «Ал-Хоразмий мавзеси» бекати.

Жамғарма банки

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Жамғарма банки хизматларидан фойдаланинг! Жамғарма банкларига қўйилган омонатларгина давлат томонидан кафолатланади.

Ўзбекистон Республикасининг Жамғарма банки қуйидаги хизматларни тавсия этади:

Муддатли омонатлар — 1 йилдан ортиқ 3 йилгача йилига 5 фоиз; 3 йилдан ортиқ 5 йилгача 7 фоиз; 5 йилдан ортиқ муддат сақланадиган турида эса — йилига 9 фоиздан йиллик даромад тўланади.

Болаларнинг мақсадли омонатлари — бундай омонатлар, қариндошлик муносабатларидан қатъи назар 16 ёшгача бўлган болалар учун қабул қилинади ва йилига 9 фоизлик даромад тўланади.

Тўпланадиган омонатлар — бунда ҳар ойлик бадаллар мунтазам тўлаб борилган ва ўз пулларингизни камида 10 йил сақлаганингиз тақдирда Сизга йилига 9 фоиздан даромад тўланиши кафолатланади.

Бундан ташқари, талаб қилиб олингунча, (эгасининг номи кўрсатилмаган) тақдим этувчига бериладиган, шартли, пул-ютуқли, ёшларнинг мукофотли омонатлари бор.

33-51-95, 33-78-02 телефонлари орқали тўлиқроқ маълумот олишингиз мумкин.

Омонат турларини танлаш — Сизга ҳавола! Биз Сизни кутамиз!

ТОШКЕНТ «РАССОМ» БАДИИЙ КОМБИНАТИ СИЗЛАРНИ

1992 йил 12 майдан 12 июнгача «ИНТУРИСТ» маданий-ахборот марказида ўтказиладиган

МУАЛЛИФЛИК-РАНГТАСВИР САНЪАТ АСАРЛАРИ ҲАМДА АМАЛИЙ ВА ХАЛҚ САНЪАТИ АСАРЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Буюмлар — сўмларга ва эркин муомаладаги валютага сотилади.

Манзилимиз: Ҳамза кўчаси, 45-уй, метронинг «Октябрь инқилоби» бекати («Ўзбекистон» меҳмонхонасининг орқасида).

Савдо-кўргазмаси ҳар куни соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.

Дам олиш куни — якшанба.

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

«ЭТАЛОН» ЎЗБЕКИСТОН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ АВТОҲАВАСКОРЛАРГА «САЛОН ИЧИГА ЎРНАТИЛАДИГАН ФАОЛ АНТЕННА»НИ **ТАВСИЯ ЭТАДИ**

Антенна 150 кГц.дан 22,5 мГц (Узун тўлқин, ўрта тўлқин, қисқа тўлқин)гача частоталардаги ва 65,8 мГц.дан 74 мГц (Ультра-қисқа тўлқин)гача частоталардаги сигналларни қабул қилади.

Антенна орқа кўзгу ортидаги шамол тўсқич ойнанинг марказий қисмига ўрнатилади. У автомобилни бошқаришда мутлақо халал бермайди ва жароҳатлаш хавфига эга эмас.

Сиз бундай антеннани автотоварлар, авто-эҳтиёт қисмлари дўконларида, «Электроника» дўконида, 18-техника хизмати кўрсатиш станциясидан сотиб олишингиз мумкин.

«Эталон» Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИНИНГ

ТОШКЕНТ КООПЕРАТИВ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1992—93 ўқув йилига

Кундалик эҳтиёж моллари сотувчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотувчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси, ошпаз, ошпаз-қандолатчи, новвой ихтисослари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти «ЎЗБЕКБИРЛАШУВ» матлубот жамиятларида ишлайдиган малакали ишчи мутахассисларни тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТЛАРИ:

кундалик эҳтиёж моллари сотувчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотувчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси, ошпаз ихтисослари бўйича — 1 йил;

ошпаз-қандолатчи ихтисоси бўйича — 2 йил;

новвой ихтисослари бўйича — 1 йил.

Билим юртига 16 ёшдан 30 ёшгача бўлган тўлиқ ўрта маълумотли фуқаролар қабул қилинади.

Кирувчилар ўқишга қабул қилиш ҳақида танлаган касбини кўрсатиб ёзилган аризаларини билим юрти директори номига юборадилар ва унга қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: етуклик аттестати (асл нусхаси) ва нусхаси; 086/У андозадаги тиббий маълумотнома, 3x4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасининг нусхаси (ишлаганлар учун), вилоят ёки ноҳия матлубот жамиятининг йўлланмаси, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, охирги 6 йил давомида юқумли касалликлар билан касалланмаганлиги тўғрисида турар жойидаги поликлиникадан маълумотнома.

МАНДАТ КОМИССИЯСИ 25—26 АВГУСТ КУНЛАРИ ИШЛАЙДИ.

Ўқувчилар ойига 175—220 сўм стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Аъло баҳо билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига киришда ўрта мактабни олтин медаль билан битирганлар қатори имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртини битирганлар танлаган касблари бўйича иш билан таъминланадилар.

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!

Матлубот жамияти ходимлари қаторида халққа хизмат қилишни истасангиз Тошкент вилоят матлубот жамиятининг ўрта-ҳунар техника кооператив билим юртининг эшиклари Сиз учун ҳамиша очиқ.

БИЛИМ ЮРТИГА МАРҲАМАТ!

БИЛИМ ЮРТИ МАСКАНИ: 700056, Тошкент шаҳри, Путилов кўчаси, 210 «а» уй.

Телефонлар: 65-26-44, 65-08-55, 65-26-48.

Билим юртига 16-автобус билан Темир йўл вокзалидан, 89-автобус билан Олой бозоридан, 1-маршрутли такси билан метронинг «М. Горький» бекатидан «Қасб касалликлари институти» бекатигача борилади.

ЦИРК

Тошкент давлат циркида — **«Цирк, цирк, цирк»** катта байрам томошалари 9, 10/V да (11, 14, 17.00 да).

«Тошкент оқшоми» рўзномасига малакали машинистка керак.

Ленинград кўчаси, 32-уй, 226-хонага мурожаат қилинг. Телефон: 33-57-02, 32-55-35.

Ўзбекистон Республикаси Болалар жамғармаси, «Оила ва жамият» рўзномаси таҳририяти ва «Томоша» театр-студияси жамоалари «Томоша» театр-студиясининг созандаси

Қаҳрамон УБАЙДУЛЛАЕВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг ота-онаси ва қариндош-уруғларига ҳамдардлик изҳор этадилар.

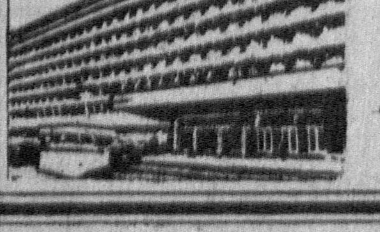

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

54.624 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690 Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди: 11.30. Буюртма Г—134. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10: